

50 frs.

ГРОМАДА

COLLECTION
BI-MENSUELLE

EDITIONS FRANCO-UKRAINIENNES
FONDATEUR S. SOZONTIV

ВИХОДИТЬ
ДВІЧІ НА МІСЯЦЬ

N° 21-22

МІСЯЦЬ ІСТОРІАЛ 1948

ГРОМАДА

ПРОБЛЕМИ
ГРОМАДСЬКОГО
ЖИТТЯ

ВИДАВЕЦЬ ІНЖ. С. СОЗОНТІВ
РЕДАГУЄ КОЛЕГІЯ

ADRESSE : **ГРОМАДА**

5, RUE GASNIER GUY, PARIS XX.

(Деревограв М. МАТОРНИА)

ДМИТРО ЛЕВИЦЬКИЙ

ПЕРЕДПЛАТА : КВАРТАЛЬНО 150 фр.
ПІВРІЧНО 270 фр.
НА РІК 500 фр.
C. C. PARIS 565.800

L'ART UKRAINIEN AU LOUVRE

Très peu de gens savent que dans cet immense réliquaire de l'art de tous les temps et de tous les peuples, l'abeille ukrainienne a, elle-même, apporté quelques gouttes du miel odorant de ses steppes parfumés.

Le musée de Louvre possède deux tableaux peints chacun par l'un des plus grands maîtres ukrainiens du XVIIIe siècle le portrait de la princesse Galitzine par D. L e v y t z k y i et le portrait de l'impératrice Elisabeth par V. B o r o v y k o v s k y i.

L'Ukraine au XVIIIe siècle, quoique dévastée et ruinée par les barbares du Nord, a toujours gardé et chéri la millénaire tradition de sa culture artistique. Des écoles de peinture florissant à Kiev, surtout celle de la Lavra — célèbre monastère fondé au Xe siècle et qui au cours des siècles a joué un rôle prépondérant dans l'histoire ukrainienne.

Là, l'enseignement des maîtres étrangers s'apparait à celui des professeurs ukrainiens et il était d'usage que tout élève sortant de l'école fasse un long séjour à l'étranger avant de devenir un maître.

G. Levytzkyi, célèbre graveur, a passé sa maîtrise en Allemagne d'où il revint, son talent enrichi par les traditions des artistes allemands comme Duerer et Holbein.

Son fils, Dmytro Levytzkyi (1735-1822) grandit sous la fructueuse influence artistique de son père. Il

passa sa jeunesse à Kiev, où il peignit ses plusieurs tableaux, mais c'est à St. Petersbourg qu'il développa toute la vigueur de son talent de portraitiste et l'ampleur magnifique de son génie de coloriste qui le placent parmi les premiers peintres du monde.

A cette époque la Moscovie barbare commençait s'entr'ouvrir à la civilisation européenne. Les costumes, les modes, les titres de noblesse empruntés trop nouvellement à l'Europe et adaptés trop hâtivement ne pouvaient naturellement dissimuler toute la rudesse de cette société semi-barbare, où les pommettes trop saillantes d'un descendant mongol étaient fardées du rouge importé de Paris, où une perruque à la mode de France couvrait une tête aux yeux bridés.

C'est ainsi que cette société bizarre et grotesque fut peinte par Levytzki, homme d'une autre race, d'une autre culture, celle de l'Europe. Les nouveaux comtes et princes moscovites étaient riches, et notre peintre, homme de labeur, nous a laissé plus d'une centaine de tableaux authentiques ; la galerie qu'ils composent est l'une de plus captivante du monde.

Fin psychologue ce peintre mit dans ces portraits tout le sarcasme de son humour, ce sentiment d'ironie si propre à tous les ukrainiens.

C'est à Goya qu'on peut comparer Levytzkyi dans la vérité impitoyable de ses portraits. Mais, de son côté,

l'équilibre, la finesse subtile dans l'interprétation de l'éclat changeant de la soie, du ton éteint du velours le placent au niveau d'un grand peintre espagnol : Velasquez.

Le portrait de la princesse Galitzine montre toute la splendeur de sa palette, bien que ce ne soit qu'une étude de tête. Par quelques copies en miniature qui se trouvent au Louvre dans la collection Schlichting on peut se faire une certaine idée de ce qu'est Levytzkyi coloriste.

Son élève V. Borovykovskyi (1757-1825), né près de Poltava, était fils d'un officier ukrainien. Il travaille jusqu'à l'âge de 30 ans en Ukraine, et c'est seulement à la fin du XVIIIe siècle que nous le voyons à St.-Petersbourg auprès de Levytzkyi.

Dans la peinture de Borovykovskyi a

prévalu un autre côté de la nature ukrainienne qui est la sentimentalité mélancolique. C'était un peintre plus indulgent, plus intime ; brillant coloriste, il a su fixer dans ses tableaux toute la gamme vibrante du jeu des couleurs et de la lumière.

Le portrait de l'impératrice Elisabeth (1813) nous donne un aperçu du talent de ce peintre durant la dernière période de sa vie, alors qu'il était un maître reconnu, chef d'une grande école et peintre de la Cour.

Les œuvres de deux célèbres maîtres Ukrainiens que possède le Musée de Louvre ne représente pas, malheureusement, la totalité de l'art ukrainien, car ce ne sont que deux fleurs arrachées de steppes ensoleillés de notre pays.

On nous prie d'annoncer que l'inhumation de

DIMITRI DANILENKO

mobilisé au début de la guerre de 1939 et tombé au champ d'honneur
le 9 Juin 1940

a eu lieu le Samedi 13 Novembre 1948
à 15 heures 30 précises
au Cimetière de Perreux s/Marne (Seine)

Cette pieuse cérémonie s'est déroulée en présence de la famille du défunt et d'une nombreuse assistance Ukrainienne qui a rendu le dernier hommage à leur jeune compatriote glorieusement mort pour la France.

Збагнім їх, і будуть нас розуміти

Усі ми добре пригадуємо, як сильно реагував цілий демократичний світ на вістку про смерть чехословацького міністра закордонних справ Яна Масарика. Смерть цієї людини зрушила до глибин сумління західних демократів, що знайшло свій вияв не тільки у світовій пресі чи радіо, не тільки в урочистих заявах найвище поставлених державних мужів і цілих парламентів, — але, що важливіше, воно виразно прискорило монтаж західного блоку, ставлячи його на сторожі тих демократичних свобод, що в їх обороні згинув Ян Масарик.

У нас подія ця викликала дивну реакцію: з одного боку люди з тим чи іншим темпераментом виявляли своє вдоволення, що західні демократії ще раз дістали показову лекцію советської дійсности; з другого боку, однак, відчувалась нотка невдоволення, майже заздристі...

Чому то ці західні демократи так заметушилися, коли одна хоч і високо поставлена людина скочила через вікно з першого поверху палати міністерства закордонних справ у Празі? Чому то ці демократи не виявляють ніколи такої чи хоч би подібної реакції, коли тисячі, десятки і сотні тисяч наших найкращих громадян сходять кров'ю й гинуть у боротьбі? — Так, це прикро, але правдиво.

Можна було б не дуже зосереджувати увагу над таким явищем, якби не наявність того факту, що це не виняток, а засада. Бо прикладів можна навести багато. Ми добре знаємо як виглядала партизанка чеська, австрійська і т. д., але про них говорили значно більше, ніж про нашу.

Ще тепер часто доходять до нас ві-

стки про новоспеченого американця Віктора Кравченка. Книжку його «Я вибрав свободу» розкупили в Сполучених Штатах у кількості понад один мільйон примірників; у Франції понад чверть мільйона примірників; кожний член британського парламенту дістав її даром. Людина ця складала під присягою зізнання перед сенатом Сполуч. Штатів і т. д., і т. д. — А з нашого боку... Він же рідом з України, в його жилах тече українська кров, він виріс на українському хлібі, він добре знає українську мову, він був в Україні, коли народ наш змагався за свободу і будував незалежну Укр. Державу. Припустімо, що йому підхнула ідея єдиної не ділимої, але хіба сама лояльність супроти історії і сучасної дійсности не вимагала від нього хоч словом згадати при якійнебудь нагоді, що там, на сході Європи, український народ бореться за свободу? Це є наші закиди йому, — але все таки ми бачимо як західний світ прийняв його. Чому це так?

На прикладах цих виявляється, що поміж західним світом та нами є якась прірва, якась перешкода, що не дає нам змоги зговоритись. — На прикладі Кравченка ми добре бачимо, що тут справа не в крові, ані в територіяльному походженні, бо він все таки зговорився з західними демократами. Справа навіть не в мові, бо Кравченко писав свою книжку по російськи, а потім її переклали на англійську мову, а все таки його зрозуміли, — бо сам він збагнув їх духовність.

Зрештою, навіщо нам оперувати прізвищами не дуже то добре знаних нам осіб. Розгляньмось довкола себе. Ті з поміж нас, що недавно

прийшли на еміграцію, живуть у великій мірі скремим життям від тих, що вже «старі» емігранти. Звернім увагу як важко буває зговоритися тим, що вже вродились поза батьківщиною, з тими, що прибули тепер. Як часто легкодушно кидаються взаємні обвинувачення замість розважного замислення над причинами цього лиха.

Деякі українці, навіть демократи, нервуються на вістки про діяльність Воллеса і бажали б заборонити йому вести свою пропаганду. Запитаний у цій справі один американський громадянин відповів, що якби Воллесові уряд заборонив промовляти, то вибухла б революція в Сполучених Штатах і то з участю противників Воллеса. Воллесові може не дати промовляти публіка, до якої він звертається, але цього не може зробити уряд. — Ми повинні бути дуже обережні в оцінці того, що роблять західні демократи, бо наша українська духовність формувалася щонайменше в останніх десятиліттях у надзвичайних, ненормальних умовах і в тому то треба бачити основну причину того дивного непорозуміння з рештою світу, який жив вільним, нормальним людським життям.

Ми були й є противники советського режиму, але все таки цей режим — по мимо нашої волі — наклав досить помітне тавро на нашу духовність: кількадесят літ ворожої роботи не пройшли безслідно. Ми не можемо надто гостро обвинувачувати декого з-поміж нас, ксли, напр., в розаратованні він бажав би зборювати большевиків їх власними методами. Це природньо: ворожа акція викликає таку ж реакцію. Це явище прикрє; боротьба з ним вимагає довглітньої праці, але якщо ми хочемо — і то скоро — повернути, як збірнста, до нормального духового стану, то треба постійно звертати на це пильну увагу.

Маючи уяву про духові і матеріальні надбання західних демократів, ми не можемо запідозрювати їх

у тому, що вони менш розумні за нас і попросту не розуміють, що саме ми являємо з себе для них; а запідозрювати в них брак доброї волі доводиться вважати престо за наївне.

Ми не хочемо в цей спосіб сказати, що нам треба переставити нашу духовність на західні демократичні рейки і добачувати у західних демократах початок і кінець всього доброго; — в жодному разі.

Всі і всуди ми кнче повинні лишитися собою, але якщо нам інтересно в цю пору бути партнером західних демократів, ми повинні збагнути в чому вони найбільш заінтересовані і які є всім їм спільні головні основи світогляду. Ні лайка, ні безпідставні нарікання на весь світ, ніби нас кривдять, нічого нам не дадуть.

Демократичний світ не має такої некучої потреби розуміти нас, яку маємо ми в тому, щоб він нас розумів. Тому то в першу чергу нам треба братись за діло. Вони нас зрозуміють тільки тоді, коли ми їх збагнемо, коли зуміємо знайти спільну мову.

Ол. Яримович

Читайте книжку

Ціна 100 фр.

МИКОЛИ КОСТОМАРОВА

« КНИГИ БИТІЯ
УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ »

Редакція, передмова й примітки
І. Борщака

З портретом М. Костомарова

*Кожний українець мусить прочитати цю
деклярацію прав України сперед сто років.*

Видавництво «Громада»

ВИБОРИ ВСЕЛЕНСЬКОГО ПАТРІЯРХА

31-го жовтня ц. р. в Царьгороді відбулася спеціальна сесія Святійшого Синоду для виборів нового Патріярха Вселенської Церкви на місце Патріярха Максимоса, який по хворобі не міг повнити своїх обов'язків. Вибрано Високопреосвященнішого Владика Атенатороса, православного Митрополита Нью-Йоркського, який отримав на загальну кількість 17 голосів — 11 голосів при 6-ти, що утрималися.

Поминаючи видатність самої особи теперешнього Вселенського Патріярха, мусимо одзначити і політичну сторону цієї події. Большевицька Москва, хитро маневруючи московським патріярхом, як своїм сліпим знаряддям, давно вже хотіла бачити на Вселенському Святійшому Престолі, як що не свого слугу — московського патріярха, то, принаймні, особу, яка йшла б в стопи її політики на секторі православної віри. Але Святійший Синод у Царьгороді прекрасно розумів тонку гру Советів і вибором Митрополита Ате-

натороса звів на нівець усі плани большевицької Москви.

Тим більше, що кандидатура Митрополита Атенатороса зустріла прихильне відношення, як з боку грецького уряду і духовенства, так і з боку уряду Туреччини, на території якої перебуває спокон віків Вселенський Патріярх.

Розуміється, вибір Владика Атенатороса викликав сильне обурення в Советах та серед їхніх сателітів православної віри, але для нас, українців, цей вибір є дуже симптоматичний, бо з одного боку, православні матимуть тепер рішучого противника проти зазіхань Москви, а з другого, цей вибір довів життєвість принципу політичної не-підвладності Вселенського Патріярха в супереч ясній підвладності московського патріярха большевицькій Москві. З окрема, можливо, що з цим вибором відкриються певні можливості і для нашої Української Афтокефальної Православної Церкви.

-Ч.

Пані РУЗВЕЛЬТ про українських скитальців

Газета «Le Monde» з 28. 10. 48 р. містить статтю пані Е. Рузвельт про її враження з побуту в таборах ДП. в Німеччині. В тій статті пише вона і про українців. Подаємо цей уривок в перекладі.

«В таборі українців я оглядала виставку ручних робіт і мені спало на думку, що треба було б знайти засоби для цих збігців, аби вони могли скласти своєю працею невеликий капітал і отримати сировину з тої країни, куди вони наміряються переїхати. Наприклад, якщо ті, які хочуть їхати до Сполучених Штатів, могли б отримати, взамін за їхні вироби, матерію, шкіри, дерево то-що, а так само й гроші — які складалися б на їхньому конто в Сполу-

чених Штатах, — то це дало б їм більше певности й почуття безпеки. Вишивки їхні чудові, а з незугарного матеріялу, який їм попадається, вони виробляють чудесні блюзки, столову білизну і навіть убрання. Чоловіки роблять чоботи й черевики, що їх може носити з гордістю найкраще вдягнений фронт. Вони виробляють також гарні вироби з дерева з інкрустацією».

Дякуючи шановній пані Е. Рузвельт за її теплі слова відносно долі наших людей, ми з свого боку вважаємо, що її думки дуже реальні, і варто було б нашим Комітетам в Америці подумати над тим, як би ті думки перевести в життя.

ПАН СУПЕРІНТЕНДЕНТ ВАСИЛЬ КУЗІВ В ПАРИЖІ

Переїздом з Німеччини до Сполучених Штатів затримався в Парижі п. суперінт. В. Кузів.

З уповноваження Світової Ради Церков в Женеві, до якої належать всі євангельські церкви і де мають своїх представників деякі православні церкви (наша українська православна церква там не належить) він провадив під покровом ІРО на протязі двох років допомогову роботу нашим скитальцям в Австрії і Німеччині. Бюро його є в Авгзбурзі.

Допомога ця була дуже різноманітна. — Ведена була опіка над старцями, розшуки свояків, допомога студентам. Треба було займатись і такими справами, як допомога дістатись до шпиталю, допомога дістатись до табору, чи переїхати з одного табору до другого і т. д. В Ляуф під Нюрнбергом була, між іншим, заложена школа англійської мови, де навчається около 70 українців. Однією з дуже важких функцій була і є допомога в переїзді до Спол. Штатів особам, які не мають там свояків. Для цієї мети треба роздобувати в Спол. Штатах потрібні заяви і потім допомагати в проведенні всіх формальностей.

Повертаючи до Спол. Штатів п. суперінтендент Кузів бажає продовжувати свою допомогову роботу біженцям.

Як загальний висновок ми почули від достойного гостя, що «найбільший здобуток нашої еміграції це УНРада. «Я чув, що у Вас тут у Франції не всі вдоволені...», — я вважаю, що створення УНРади це великий здобуток українського національного життя. В теперешній час, коли люди творять фантастичні концепції, треба конче досвідченої керми, а для цього не вистачає групових провідів. В УНРаді люди є на своїх місцях; приходиться дивуватися, що серед нас є стільки людей належного формату».

Родом з Тернопільщини п. суперінтендент В. Кузів живе вже в Спол. Штатах від сорока років. Контакт з новими емігрантами дав йому дуже багато, він заявив: «мою віру в українство скріплює те 1) що наша

Пан Суперінтендент Василь Кузів

заокеанська еміграція, яка довго була майже несвідсма, надзвичайно розвинулася, 2) а еміграція європейська прекрасно сповняє свої завдання».

На цьому місці приходиться ствердити, що п. В. Кузів доказав своєю працею двох останніх років, як непомітно, здавалось би, маленькими вчинками можна доконати великих діл. За це йому від європейських земляків велике спасибі.

НА МІЖНАРОДНІ ТЕМИ

ВИБОРИ В США І КИТАЙСЬКІ ТІНІ

Із справжнім спортовим темпераментом пройшли вибори в Сполучених Штатах Америки 2-го листопаду ц. р. Як і завжди, дві партії стали одна проти другої: демократи з уступаючим президентом Труманом і республіканці з своїм кандидатом у президенти Дьювеем. Так звана партія прогресистів на чолі з Генрі Уолесом, приятелем Сове-тів, правалилася з великим шумом. Уолес отримав заведве один мільйон голосів, в той час, як демократи Трумана отримали 22.031.686 го-лосів, а республіканці Дьювея отри-мали 20.217.515 голосів.

Як відомо, в Сполучених Штатах більшість, отримана на визначенню виборців, вже передбачус й вибір цими виборцями через кілька міся-ців і самого президента США, який згідно з конституцією має дуже великі права. Згідно з останніми виборами Труманова партія демо-кратів матиме в палаті депутатів 246 м.сць проти 188 місць, що їх мають республіканці, а в сенаті Труман матиме 54 своїх сенаторів, а республіканці — 42.

Перемога демократів здивувала світову опінію, бо, здебільшого, особливо в Англії думали, що на цей раз переможуть на виборах рес-публіканці. Але в даному випадку сталася дуже оригінальна річ. За партією Трумана голосували великі синдикати робітничі і то власне з тим розрахунком, щоб не дати пройти республіканцям, себ-то сек-торові більш правому. Коли б син-дикати голосували б, скажім, за Уолеса, то цим би вони все одно Уолесові не помогли, але одірвали б голоси від Трумана, і тоді біль-шість здобув би Дьювей. А покинув-ши Уолеса, вони дали перевагу Тру-манові проти Дьювея.

Хоч Труман і отримав величезну більшість своїх депутатів в палаті

і в сенаті, проте йому доведеться, як що він буде обраний президентом в січні 1949 року, мати до діла із серйозною опозицією, яка має і матиме не аби яку вагу і значіння в країні.

Як одіб'ються вибори ці на за-кордонній політиці США, зараз ще трудно сказати, одначе є певні вка-зівки, що в засаді попередня лінія буде дотриманою, хоч, можливо, бу-де змінено ближчих співробітників президента.

Москва ж знайшлася в дуже скрут-ному становищі, бо увесь час со-ветські газети трубили про майбут-тю перемогу Уолеса і тепер москов-ській пропаганді дуже трудно пояс-нити повний крах свого приятеля. Тим більше, що голоси мільйонів синдигованих американців пішли на користь Трумана, а не в сторону Уолеса.

Одночасно з виборами в США ви-рисовувалися у всій їхній величчї і події в Китаю. Як відомо, Труман і його уряд занадто заангажувалися в європейські справи (план Марша-ла, Греція, Палестина, Ближчий Схід) і майже занехаяли такий важ-ливий для Америки сектор, як Ки-тай, де зараз сталися великі прикро-сті для приятеля американців Чанг-Кай-Шека. Адже китайські комуні-сти Мао-Тсе-Тунга, за московською підтримкою і підмогою, майже ціл-ком опанували цілу Манчжурію та ведуть наступ через Північний Ки-тай в напрямі на Нанкін, столицю Чанг-Кай-Шека. Сам Чанг-Кай-Шек з Куо-Мінг-Тангом, не дочекав-шися видатної допомоги від уряду Трумана, покладав всі надії на те, що виберуть в Америці прихильни-ків Дьювея, який, на їхню думку, реальніше і скорше дасть їм бажану поміч. Тепер же ситуація виявила-ся дуже складною. Вся американсь-ка опінія, без винятку, як демо-

кратів, так і республіканців, не ховає свого розгублення. Одні не прикрито висловлюють своє розчарування у режимі Чанг-Кай-Шека, критикують його політику і чини. Другі думають про створення нового блоку, який поєднав би Індію, Індокитай, Південний Китай, Японію й Філіппіни, для створення антикомуністичного фронту проти червоної небезпеки у цій частині земної кулі.

Справді бо, втрата прекрасно устаткованої з погляду індустриального і багатого на сировину Манджурії, можлива втрата теж індустриального і багатого, особливо на прекрасний антрацит, Шанг-Тунгу, сусіднього з Манджурією, — це грізне мemento для американського капіталу, американського промислу та торгівлі, бо, навіть тоді, як буде і усунуто з президенства Чанг-Кай-Шека і як буде зреформовано новий уряд на коаліційних з комуністами Мас-Тсе-Тунга підставах, то не знати, якими шляхами піде розвиток внутрішніх подій у Китаї і чи втримають там американці контрольні пости, хоч і кинуть туди, в Китай, мільярди доларів. Чи не заведено буде тоді в Китаї хоч би і націоналізацію всіх тих підприємств, в яких інвестовано є і буде американський капітал, так, як це сталось в Румунії, в Югославії, в Польщі, в Чехії?

Яка причина поразки Чанг-Кай-Шека? Виявляється, що його невдачі спричинено не тільки наступом червоних комуністів, яким безперечно допомогла Москва. Причина та скорше внутрішнього, а не зовнішнього характеру. Спеціальна американська преса, що знає досконало китайські справи, вважає, що режим Чанг-Кай-Шека загубив свою динаміку, і, так би мовити, запліснів, втратив рушійність і живучість, а надбав рутини. У «Pacific Reporter» дає вичерпуючу відповідь сам китаєць, Шіен-Туанг-Ченг, який пише, що вже протягом цілого покоління провідну керівництво в Китаї складали військові, які не вміли добре адмініструвати і не хотіли

себе підпорядкувати не тільки центральній цивільній владі, але взагалі не дбали про ідею спільноти Китаю, що нараховує понад 450 мільйонів населення. Цей китайський автор каже, що протягом років китайські генерали із ролі губернаторів перетворювалися на своєрідних властелинів, феодалських магнатів, і у своїх провінціях робили лише те, що самі собі бажали, не звертаючи уваги на інструкції чи заарядження центральної влади. Інакше кажучи, влада, як така, zdeгенерувала і тому втратила силу спротиву. Тим і пояснюється той факт, що перед наступом армій Мао-Тсе-Тунга, вождя китайських комуністів, цілі дивізії китайських націоналістів здавалися в полон без бою, з цілим своїм озброєнням і знарядженням, не ставлячи жадного спротиву.

Американська опінія не знаходить виходу із тої запутаної ситуації. Що треба робити американцям в Китаю? Чи ефективно допомогти Чанг-Кай-Шекові? Чи спертися на Південному Китаю, де чудесно адмініструє, але знов таки незалежно від Нанкінського уряду, Сунг, швагер Чанг-Кай-Шека, і там творити бази спротиву проти втраченої Півночі? І де творити оборонні лінії? Чи в Жовтій річці — Гоанг-Хо, чи на Блакитній — Янг-Тсе-Кіанг? Чи створивши оборонний пояс на півдні, творити і коаліційний уряд з комуністами? Але ж чи піде Мао-Тсе-Тунг на коаліцію, тримаючи тепер в руках блискучу перемогу? Чи базуватися лише на японських островах та на Філіппінах, але і ті і другі далекі від азійського континенту, а ще далі лежать від американського?

Зараз в Нанкіні перебуває видатний американський дипломат і ясний політичний розум — Булліт, бувший американський посол в Парижі, а пізніше у Москві. Які його висновки із тамтешньої ситуації — не знати поки що.

Тим часом знаменною є заява япон-

ського прем'єр-міністра Йошиди, який відносно подій в Манджурії сказав :

«Японія, без жадного непокою, передбачає можливість тотального завоювання Китаю комуністами. Комуністичний Китай в дійсності зостанеться націоналістичним і ксенофобним, або таким швидко стане, а його стосунки з нашою країною не зазнають великих змін, не зважаючи на результати сучасної там горожанської війни».

Що хотів цим сказати японський прем'єр — ясно. Він вважає, що китайці вже остільки еволюціонували за сорок років з часів останньої імператриці Тсеу-Гі і революції Сун-

Я-Тсена, що вони настільки вже індустріялізувалися і унезалежнилися від чужинецького капіталістичного керівництва, що зараз і комуністичні і прогресивні течії будуть вважати білу расу, як зайшлу, як непотрібну і ворожу їм, а тому гасло «Азія для азійців», що набрала живої динамічної сили вже давно, буде йти нарівні з гаслом «визволення пролетаріату».

В кожному разі китайські події, яким вторять заколоти в Бірмі, в Індо-Китаї, в Індонезії — сколихнули трохи приспану увагу світу, себ-то увагу білої, панівної сьогодні, раси.

Побачимо, як обернуться далі події і у віщо вони вил'ються.

КРЕМЛІВСЬКІ СПРАВИ

Повсюди, за війнятком Китаю, Кремлівські справи пішли на спад. Той антимосковський фронт, що почав творитися не тільки в Європі, але й у цілому світі, вже конкретно виявив свою силу спротиву, а подекуди вже пішов і у наступ.

Ми вище згадували про невдачу в Америці Генрі Волеса, якого так старанно підтримувала Москва. Його партія прогресистів потерпіла блискуче фіаско. Можливо, що Уолес тому й програв, що занадто заангажувався у ролі приятеля Кремля. І його програш на виборах показує, що опінія в США вже почала розбіратися у справах і належно оцінювати вартість Кремлівської дружби.

При кінці жовтня у Великій Британії головна рада трейд-юніонів, себ-то найвищий чинник англійських синдикатів порадив Світовій Синдикальній Федерації припинити свою діяльність. Річ в тому, що у цю Світову Синдикальну Федерацію Москва призвела своїх людей, які зайняли там де-які командні виссти. Англійські синдикати побачили, куди веде ця централія і вирішили діяти рішуче і в корінні зрізати небезпеку кремлівського призначення

через цю світову установу. Вони зрозуміли, що всяка боротьба полемичного чи опозиційного характеру не приведе ні до чого, і що з кремлівськими людьми треба боротися іншими засобами, ніж нереконування чи дебати. Вони зрозуміли, що ця світова установа є нічим іншим, як відділом генерального штабу Комінформу, відділом, який мав би керувати, так би мовити «п'ятою колоною» в кожній країні. І тому англійці, без жадних дебатов, без жадних очікувань на збори чи з'їзди запропонували законспірованій в Світовій Синдикальній Федерації головці — припинити діяльність Федерації. І все.

Програла кремлівські люди і у Франції. Програла на двох фронтах. Читачам вже відомо, як закінчилися страйки в копальнях. Відомо так само, що ці страйки викликали почуття невдоволення проти підпалювачів заколотів серед робітництва. І страйки, які були розгорілися на початках у бунти та подекуди й криваві сутички, почали вщухати і тратити на силі. Мобілізованій поліції та військовим частинам не було вже тяжко навести лад

і порядок. Але кремлівські симпатии програли і на іншому фронті, а саме на виборах до Ради Республіки, які відбулися 7-го листопада. Тут справді вже стався цілковитий погром. В той час, як у попередньому складі Ради Республіки (що після війни замінив бувший Сенат), комуністи мали 59 радників, або 29,5 відс., тепер же вони мають лише 16 радників, або 6 відс. Отже картина для них не весела.

Отже цілком зрозуміло, що невдачі Кремль передбачував ще раніше і тому зрозумілим є інтерв'ю, яке Сталін дав «Правді», в якому він не тільки перевернув ролі у процедурі полагодження Берлінського конфлікту, але виразно закинув англосаксам та Західній Європі, що останні, мовляв, пригортають війну. Цим своїм виступом, несподіваним і неочікуваним, «отець народів ССРСР» виразно показав свої плани, себ-то свої наміри готуватися до війни. Після цього виступу в ССРСР підуть не п'ятирічки в три роки, а десятирічки в один рік. Базуючися на заяві Сталіна большевицька влада тепер буде «прикручувати гайки», вимагати «супер-стахановських» темпів у всьому: у військовій індустрії, у важкій індустрії, у хліборобстві і т. д. З приводу ж свята Жовтневої революції в Москві промовляв Молотов, який, м'якше, правда, висловив думки Сталіна відносно англо-саксів, бо, ніби, прихильно зустрів перемогу

Трумана в США, але за те сильно вилаявся по адресі «реакціонера» Дьюея. Все ж таки в загальних рисах він обвинуватив американців в тому, що вони хочуть запровадити «імперіалістичний мир». А гостріше промовив на святі-параді маршал Тимошенко, який з'явився з небуття і який приймав парад. Він, в імені соєтського уряду, розвинув тези промови Молотова, обвинувачуючи західні держави в тому, що вони, мовляв, ведуть політику агресії і тому, мовляв, червона армія повинна бути постійно на поготовілі до чину.

Таким чином всі ці три офіційні виступи без сумніву доводять, що Соєти, пстерпівши фіяско в середині західних держав, готують населення ССРСР до війни, бо іншого шляху для них немає. Тенденції їхні — зірвати з середини капіталістичний, як вони звикли говорити, устрій Заходу за допомогою своєї «п'ятої колонії», не вдалися, бо врізують їм пальці. Триматися ж постійно в стані напруження (п'ятиліток, стахановщини, терору, поліційного режиму) не є можливим, отже треба готуватися до війни, бо лише психоз приготування оправдає це напруження.

Отже входимо тепер в стадію приготування, яка, можливо, буде тягнутися і довго, але тепер вже карти Соєтів відкриті.

М. Антусь

Повідомляємо, що всі наш видання, журнал «Громада», книжки, пісні, карти і т. ін., крім як у самому Видавництві в Парижі, можна набути також у панів .

A. RYBALKO — 26, rue de la Chapelle — Herseange (Meurthe et Moselle).

Pierre ZAKUSILO — 37, rue du Vieil Aitre, Nancy (Meurthe et Moselle).

Видавництво «ГРОМАДА»

Замовляйте в «Громаді» :

« П У - Г У »

український універсальний тижневик, що виходить в Аугсбурзі (Німеччина).

Ціна одного числа 30 фр.

— « А В А Н Г А Р Д » журнал української молоді на еміграції — ціна числа 30 фр.

Гроші надсилати на поштове conto Paris 565 800 з чітким зазначенням «на ПУ-ГУ», або «на АВАНГАРД»

ГРА В ШЛУТАНИНУ

Най пробачать мені, провінціялові, наші високі політики, що забіраю слово у важливих справах і що цій своїй статті даю вищенаведений заголовок. Не політик я, ані з природи, ані з фаху, але вважаю потрібним де-які свої думки подати просто так, руба, без підходів і без викрутасів.

Прочитав я в «Часі» (ч. 43 з 24 жовтня ц. р.) статтю «Документи української внутрішньої політики на еміграції», підписану літерами Р. І. Автор статті трактує т. зв. «паризьку постанову» про співпрацю громадських організацій з Виконним Органом УНР та критикує діяльність члена Виконного Органу проф. Встухова, який, ніби, хоче переміняти неполітичні організації в кожній країні на політичні (?), бо «голови центральних громадських організацій мають виконувати обов'язки керівника ресорту внутрішніх справ на поодинокі країни». В другому місці автор статті пише, що ця «постанова є протизаконна (??), бо суперечить статутам усіх наших центральних громадських організацій». А далі такі «убійчі» твердження: «такі постанови, як паризька, мусять підірвати почуття правовості в українській суспільності і викликати заник довірря до власних законів» (??).

Спинимося поки-що на цих «шлутаних» твердженнях: що означає це твердження «переміняти неполітичні на політичні»? Чому паризька постанова є «произаконна»? Що це за «заник довірря до власних законів»? Яких законів?

Зразу ж кидається у вічі, що шановний автор з ясної справи робить зовсім неясну і до того несмачну саламаху. Насамперед зазначу, що не знаю, яку температуру мали наші люди в Німеччині, коли творили Національну Раду, але вкажу авторові, що у Франції, особливо на провінції, постанови Української Національної Ради, як доконаний факт порозуміння різних наших партій, груп і організацій, викликало, як не ентузіазм, то повне, довго ждане задоволення. **Н а р е ш т і ! С т а л о с я н е ч у в з н е ч у д о !** Порозуміння серед українців, і то на таку широку і глибоку шкалю!

А коли довідався я про резолюції наших земляків у Великій Британії, в Бельгії, в Канаді, в США, у Північній Америці, — то мене, простого смертного, українського емігранта, не-політика і не-партійця, пройняло справжнє почуття ентузіазму, більше того, груди мої напулися від почуття гордості. Ми, українці, думалося мені, тепер вже підросли, дозріли не тільки думати держав-

но, але й здобулися, по довгій перерві, на чин державницького порядку. Ми таки створили Національну Раду і її Виконний Орган! Думаю, що не помилюся, коли скажу, що такі самі почуття переживали десятки, а може й сотки тисяч наших людей, розкиданих по всіх усюдах. А коли ця звістка докотилася до наших рідних земель, то уявляю собі ту глибоку радість, що поїняла серця поневолених наших братів, які завжди з затаєним віддихом слідували за всіма проявами нашого об'єднання на чужині!

Почин об'єднання в Німеччині, що увінчався створенням Національної Ради, логічно мусів би одбитися так само і по окремих країнах, де перебувають наші люди. Тому, як що мене не підводить моя звичайна логіка, паризька постанова про створення центральної громадської інституції у Франції мусіла б бути логічним висновком з наших подій в Німеччині. Об'єднання веде за собою консолідацію і централізацію зусиль у всіх галузях. Але мені не зрозуміло, чому автор статті не годиться з цією логікою дій? Може тому, що шановний автор, граючи на модному зараз «демократичному» клявірі, не розуміє тої логіки дій? Може тому, що він, наприклад, не бачив на власні очі, як функціонують демократично створені організми?

Мої припущення, здається, таки правдиві, бо доказом тому твердження автора про те, що Голови центральних громадських установ в кожній країні, на його думку, будуть політичними фігурами, оскільки вони стануть представниками Виконного Органу Української Національної Ради. В цьому твердженні автора, вбачаю як що не помилку автора, то принаймні бажання його навмисне «сполітизувати» цілу справу і затуманити її.

Зауважу шановному авторові, що на Заході, з давніх давен, прийнято вважати кожен уряд, складений з представників різних партій чи різних відтінків політичної думки, не політично-коаліційним комплексом, а просто урядом, себ-то поєднанням авторитету влади, розпорядження якої є однаково правосильні і обов'язкові, як для симпатиків даного уряду, так і для його опозиції. Особи, які належали перед сформуванням уряду до різних партій, були політичними фігурами. Коли він уряд сформовано і коли він отримав вотум довірря палати депутатів, то ті особи робляться офіційними представниками влади державної, аж поки тої уряд не буде скинено, знов

таки, у парламентарний спосіб. Най мені пробачить шановний автор, що так рудиментарно викладаю знані на Заході речі, але роблю це навмисно, бо бачу, що є велика різниця між німецько-таборними розуміннями демократії (що їх виявляє шановний автор), і західними розуміннями, тутешніми, кількавіковими.

Тому не розумію, чому «паризька постанова» є протизаконна — чому і як? Так само не розумію, чому вона має вона «підривати почуття правовості в українській суспільності і викликати заник довірря до власних законів?»

Думаю, що як раз навпаки. Бо ж для нас, українців, всіх разом бравши, що в партіях чи в групах перебувають, чи в розсіянню непартійному суцях, для нас Виконний Орган Української Національної Ради не тільки є надзвичайно великим і неосцінимим здобутком на шляху консолідації наших сил і наших зусиль, але й найвищим і загальним представником авторитету державно-національної ідеї, реальної ідеї на шляху виборення нашої державности. Виконний Орган УНР для нас усіх, для української спільноти, не є політичним з'єднанням, а загально-національним конкретним проявом державницької думки, а не внутрішнє - політичним, вдало чи не вдало зліпленням конгломератом представників від різних течій. Інша річ — на зовні, перед світом, перед чужинцями. Тут він є політичним чинником, але в широкому національному розумінню цього слова, бо лише він, а не окремі групи чи партії, лише він представляє збірноту українську, в імени тої спільноти чинить, в імени її керує зусиллями окремих частин розсіяного по світі українства. Нас не повинно інтересувати, хто є по своїй партійній чи груповій приналежності, той чи інший член Виконного Органу, нас інтересуватиме, як справиться він із покладеними на нього завданнями. І тут ми, рядові емігранти, не повинні чекати й дивитися, а ну що він зробить, що він скаже? Ні, ми мусимо нашому Виконному Органові і кожному з його членів чи його представників зразу ж помогти виконати його завдання, мусимо зразу утворити ту атмосферу, в якій, як Виконний Орган, так і кожний член його, могли б чинити і діяти. І перша наша допомога — це дати їм довірря наше. Цього то я і не бачу у шановного автора і це шкода!

В цьому то і є різниця між шановним автором і мною, і ця різниця ще більше проступає, може й тому, що шановний автор належить до окремої політичної групи (нижче він це сам викриває — він належить до ОУН(Р), себ-то до т. зв. «бандерівців»), а я є звичайним емігрантом, що не належить ні до якої партії,

але має звичайне національне сумління і просту, людську совість.

Ось що далі пише автор згаданої статті: «треба було думати, що М. Ветухів займеться упорядкуванням наших внутрішніх політичних відносин і доведе до відпруження на тих відтинках, які ще дальше творять небезпеку для нашого внутрішнього замирення. Ми маємо тут на увазі взаємовідносини між УГВР і УНР або та між теперішньою опозицією в УНР і Виконним Органом». І далі: «відповідальні мужі Виконного Органу повинні тямити про це, що працездатність цього Органу не буде можлива на довшу мету так довго, доки в опозиції до нього й надалі стоятиме наша найбільша політична організація».

Ось де собака зарита! Тут вже шановний автор не скупиться і на свого роду погрози. Що в УНР є опозиція, це є нормально і навіть потрібно. Нагадаємо шановному авторові показний випадок з початкового життя Єгипетського парламенту, коли король Єгипту наказав створити опозицію і визначив навіть імена депутатів, які мусіли грати ролю опозиції. Так, опозиція потрібна. Це кожному буде зрозуміло, не тільки українцеві, але й чужинцеві. Але що таке УГВР? Що це таке: «наша найбільша політична організація»? Тут вже годі дібрати розуму.

Чув я багато про УГВР. Навіть колись читав в «Українській Трибуні» за підписом Зенона Пеленського приблизно таку фразу: «коли б можна було провести плебісцит в Україні, то тоді б за УГВР голосувало б 80 відс. народу». Тоді вже врізалося б у вічі оце «коли б» — «тоді б», оці фатальні ознаки подвійної умовности. А недавно читав навіть декларацію Організації Українських Націоналістів (Революціонерів) зложену на першій сесії УНР з 16-го липня ц. р. в якій Провід групи С. Бандери пропонує надати Виконному Органові Державного Центру форму Комітету, а центром революційної боротьби, мовляв, є і має бути в дальшому УГВР. В тій же декларації ясно сказано й таке: «УГВР не протиставляє себе будь-яким українським чинникам, тим більше не представляє себе українському екзильному державному центрові». Цим останнім — як видно — Провід ОУН(Р) признає сам державний центр, і як бачимо, м'якше ставиться до сучасних внутрішніх українських «політичних» проблем, ніж автор згаданої статті.

Мені автор статті, а з ним і цілий провід ОУН(Р), може закинути, що я є, мовляв, некультурний! Як так? Не знати нічого про УГВР? Про Українську Головну Визвольну Раду? про те, що вона панує в Україні, що вона керує діяльністю УПА?

Так, це я і мені подібні чули вже давно. Але все ж таки — що таке УГВР? Хто ця «найбільша політична організація»? І чому вона найбільша? Де її члени? Скільки їх? А головне — імена! Аджеж склад УНРади ми знаємо. Голова її — видатний вчений і заслужений громадянин. Склад Виконного Органу теж знаємо. Голова його — заслужений і видатний політичний діяч, учасник Першого Зимового Походу. Ці наймення говорять кожному українцеві не щ о с ь , а в с е . В цих найменнях є вся національна програма, повторюю, національна, програма нашої боротьби за державність. А що говорять рядовому українцеві літери УГВР? Н і ч о г о ! Так, шановний авторе, нічого! Хіба що нагадують одеський анекдот про пойнтера. Колись при іншій нагоді подам його авторові до відома, як що він його не знає.

Одною пресою із палкими статтями, одною невтомною пропагандою, одними відозвами та летючками — не можна створити легенди, що жила би в реальності, тим більше не можна здобути і патенту на першенство. Шановний автор, пишучи такі безапеляційні твердження, мусів би знати, що перед тим, як видається патент, а особливо на провідництво, то треба знати к о м у цей патент надається, а по-друге, н а щ о буде вживано той патент.

Ми вже навчилися, на практиці читання советської преси, читати й поміж рядками і тому розуміємо сокриту поміж рядками думку автора. Не нам, простим смертним, давати поради УНРаді чи йти їй на порозуміння з УГВР чи ні, але думалося б, що перед тим, як розпочинати якісь розмови з УГВР — треба було б дати до загального відома — що таке УГВР, хто його складає, яка питома вага цих законспірованих осіб і в чому виявилася і чим зафіксована національна робота тих осіб, що складають цей фантом — УГВР?

Для ясного розршення кожної проблеми потрібні й ясні данні. На українському виноколі є одне лише невідоме — оте «х» — УГВР. У загальних формулах української спільноти для його вияснення і означення це ж так легко зробити. Звичайні алгебраїчні правила в цьому радо допоможуть. І найкраще і найлегше, на мою думку, це можна було б зробити самому авторові згаданої статті.

Можливо, що автор статті буде мене запевнювати, що це не можливо зробити з огляду на конспірацію, з огляду на те, що члени УГВР чи навіть і вся УГВР знаходиться «в краю» і т. д. Отож наперед можу сказати, що такі пояснення були б, може, під стать десь у Бібрському повіті, а не у вільній Європі, та ще й при сучасних умовах щільно замкненої «заліз-

ної заслони». Не радив би дивитися на нашого брата, як на дітей або як на найвних провінціалів.

А хто хоче зберегти собі інкогніто, то — воля його. Лише за бридживий столик в порядному товаристві інкогніто не саджають. То є засада знана і загально прийнята. Винятків в такому випадку коли ходить особливо про «порозуміння» — бути не може. Або — або.

Такі думки, чи як то колись писали «ремінісценції», прийшли мені в голову після прочитання згаданої статті.

* * *

А тепер з другої опери. Присилають мені земляки, спасибі їм, і українські часописи, що виходять в Америці. Отож надіслав я статтю в газеті «Америка», ч. 78-77, про УНРаду. Стаття без підпису, значить, редакційна. Радіє газета, що політичне порозуміння поміж скитальцями настало, але невдоволена вона тим, що створено Виконний її Орган. Нехай би була вже, мовляв, Президія УНРади, а то Виконний Орган, ніби уряд! З цим фактом не може погодитися редакція Америки. Чому? А ось чому. Мовляв, «ідеєю американських та канадійських українців, як і Секретаріату ПАУКонференції, було довести до всесвітнього об'єднання рівнорядних г р о м а д я н с ь к и х угруповань — Комітетів чи Рад — з усіх країн земської кулі, де лиш засіяна українська, стара, чи нова, еміграція — і то як рівних з рівними. Висунення на чоло якогось «уряду» стає поважною перешкодою в цім процесі об'єднання, бо вводить нерівнорядний, псевдоофіційний чинник, що збирається кермувати (?) цим об'єднанням. Для американських (а таксамо канадійських) українських комітетів це в и к л ю ч е н е ».

Далі : «Зокрема ми є американці і хочемо, як американці, помагати нашому Старому Краєви» (схороннюю правопис редакції «Америци»: «громадянських» замість «громадських», «земської кулі» замість «земної кулі», «краєви» замість «краєві»).

Не знаю, чи є якісь претензії у Виконного Органу УНРади «кермувати» українськими американцями. Думаю, що це рано про ці претензії говорити. В кожному разі в тутешній українській пресі не помітив навіть натяків на такі претензії.

Але йдеться тут про ширші проблеми. Як видно з писань редакції газети «Америка», не вишло так, як їй хотілося б, і вона заздалегідь уже трактує Виконний Орган УНРади, як «посторонній», — хоч би й на вигнанні — уряд. Що хотіла редакція сказати словом «посторонній?» Трудно вгадати, бо слово «посторонній» — на нашій мові означає «чу-

жій», органічно не зв'язаний. Але це ж абсолютно не в'яжеться з тим, чим є дійсно Виконний Орган УНРади. А може для редакції Америки Виконний Орган УНРади є такі справді «посторонній», себто чужий? Хто його знає.

Але, як видно, в словах газети «Америка» криється гірше, ніж невірно переданий зміст слова «посторонній». А саме — «ми, американці і хочемо як американці помагати Старому Краєві». В чому ж в першу чееу виявляється ця допомога? У «виключенні» такої інституції, як Виконний Орган УНРади.

Як не прикро, а прийдеться нагадати редакції газети «Америка» приклади інших американізованих націй: ірландців, чехів, поляків, жидів. Нехай би замість свого «виключення» газета «Америка» подала не тільки своїм читачам, американізованим українцям, але й нам, що лишилися жити емігрантами-безбатченками по Європах, хоч би короткі історичні дані про життя й діяльність імігрантів згаданих народів та про їхню допомогу своїм політичним центрам, що боролися за визволення своїх країн спід чужої неволі. Хіба постали б Польща або Чехія, якби не моральна, підкреслюю, моральна, і так само матеріальна допомога їхніх же свояків в Америці? Чи стала б незалежною Ірландія, якби не активна і глибоко патріотична робота заамериканізованих ірландців у Новому Світі? Чи тепер могла б постати Ізраїльська держава, коли б не дали їй політичну і матеріальну (і то яку) підтримку жиди-американці?

Не хочеться думати, щоб згадана стаття «Америци» свідчила про дуже низький рівень політичного розвитку українців в Америці. Певно, мета цієї статті має спеціальне призначення, але в кожному разі та мета не йде тим шляхом, яким ішли ірландці, чехи, поляки і жиди.

Мені написали були з Парижа, що там цього літа був представник Американсько-Українського Комітету і на якихось зборах сказав ніби так: «Українці в Америці на допомогу скитальцям за цілий рік зібрали 150 тисяч доларів, а жиди протягом одного вечора на допомогу Ізраєлеві зібрали 12 мільйонів доларів». Хочеться спитати в редакції газета «Америка»: чи жиди, які за один вечір зібрали 12 мільйонів доларів, «виключали» свій «Виконний Орган»? Або у часи першої світової війни поляки чи чехи теж «виключали» Падеревських, Масариків, Бенешів? А чи ірландці колінебудь теж виключали Де Валеру?

Згадана ж стаття в газеті «Америка» до того ж цілком розходить у своєму внутрішньому змісті з промовою сеньора української політичної думки, загальновідомого в Україні і на американському континенті українського громадського

діяча, журналіста й політика, Д-ра Льюїна Цегельського, доречі й редактора тої ж самої газети «Америка», члена Екзекутиви Українського Конгресового Комітету та віце-президента Української Панамериканської Конференції, — промовою, виголошеною 23 вересня цього року в Едмонтоні (Канада) і в якій сказано:

«треба об'єднати всі українські національні творчі сили, щоб таким загальним, якнайширшим об'єднанням заімпонувати нашим приятелям, знищити наших ворогів і створити таку непереможну спільну силу, яка не тільки потрапить допровадити до звільнення України з московської неволі і до створення самостійної, соборної, від нікого незалежної Української Держави, та до побудови внутрішнього життя народу на вічних засадах християнської етики й моралі, але також, що найважливіше, забезпечити існування такої соборної, самостійної Української Держави навіки і раз на все».

«До такої єдності — єдності для України — на старості літ своїх, я вас, українці Канади, закликаю...»

Хіба ж ці слова не є вповні програмою УНРади і її Виконного Органу? Як же погодити редакційну статтю «Америци» про «виключення» нашого нового Виконного Органу з наведеною заявою редактора тої ж газети? Незрозуміла та таємнича!

Так само, як погодити «виключення» газети «Америка» з постановою, наприклад, першого з'їзду УНО, УСГ, ОУК і МУН західньої Канади, який відбувся в тому ж Едмонтоні 2-3-4 липня 1948 р.? А та постанова звучить:

«З'їзд вітає створення Української Національної Ради на скитальщині та висловлює сподівання, що вона вилонить з себе авторитетний єдиний політичний провід для всіх українців, який гідно репрезентуватиме воюючу Україну перед світом та мудро й доцільно вестиме збройну і політичну акцію за її визволення».

Отже УНРада і «вилонила» з себе справді авторитетний єдиний політичний провід для всіх українців, себто Виконний її Орган.

А статті «Народнього Слова» (США), «Громадської Пори» (США), «Українського Вісника» (Канада), «Нового Шляху» (Канада), що не тільки подають фактичний матеріал про УНРаду та її Виконний Орган, але й прихильно коментують той матеріал — хіба ж то не голос українського громадянства в Америці і Канаді?

А Комунікат Комітету Українців Південної Америки, яким вітають ці українці постанову УНРади і її Виконний Орган — хіба ж то не голос таких самих людей, як і сотень тисяч подібних патріотів?

Коли українці в Америці, за словами їхнього представника, спромоглися лише на 150 тисяч доларів, то редакція газети «Америка» у своїх висновках відносно наших внутрішніх справ повинна б робити скромніші і більш реальні висновки, а не «виключати» новоствореного нашого єдиного репрезентивного центру і не ховатися зразу ж за своє «американство».

А рггггг, як кажуть французи, при цій нагоді не радив би редакції газети «Америка» прилучати до своїх висновків і українців з Канади. Бо, як давно вже бачимо і знаємо, українці в Канаді на своєму активі національної роботи мають більше, ніж американізовані українці з редакції «Америки». Поминаючи наведені позитивні і неголослові глоси канадійських українців про підтримку УНРади і її Виконного Органу, різні їхні постанови і комунікати, зазначу, що одні виступи посла Алтона Гланки в Оттавському парламенті в обороні українського імені, то є золоті сторінки сучасної української історії. Діяльність членів Канадійського Комітету у Великій Британії, в окупованих зонах Німеччини, на міжнародньому терені, в Женеві, в Парижі, — конкретна, реальна чорна робота наших канадійців показала, що голи то йшому і, на мою думку, тверезіше дивляться на українську дійсність, ніж то щше газета «Америка».

Решту ж закидів газети «Америка» — чи то на адресу політичного провідни-

тва сучасного нашого центру, чи то щодо процедури постагья УНРади, — залишаю по боці, бо то вже полеміка і до того нудна. То вже справи, які залежать від смаку : хто любить «Lucky Strike», а хто «Camel», а хто «Chesterfield».

Мене цікавить те, чи розуміють наші земляки у Новому Світі їхню відповідальну сьогодні ролю і значення, чи ні? Наведена стаття «Америки» свідчить, що редакція її не стоїть ще на належній височині того розуміння. Але вірю, що те розуміння мусить прийти і в людей з редакції «Америка», тим більше що ці люди могли б взяти приклад з історичних фактів життя ірландців, чехів, яндів, поляків.

* * *

Тепер читачем ставе ясним, чому я своїй статті і дав заголовок «Гра в пугтаншу».

Думаю, що треба вже бути нам, всім українцям, серйозними, бо і час і пора на те настали, і справи, що стоять перед нами, теж серйозні. Не годяться сьогодні робити або вигадувати те, що було ще можливим два-три роки тому.

Спромоглися на серйозну і важливу річ — строгелня Української Національної Ради — будьмо ж і далі серйозними.

Василь Кречет

Ле Брійск

Т-ВО Б. ВОЯКІВ АРМІЇ УНР У ФРАНЦІЇ **СЕКЦІЯ Б. ВОЯКІВ УКРАЇНЦІВ ФРАНЦУЗЬКОГО ВІЙСЬКА**

ВЛАШТОВУЄ 31-го ГРУДНЯ 1948 РОКУ

ЗУСТРІЧ НОВОГО РОКУ

В САЛІ « SOCIÉTÉ SAVANTE », 8, RUE DANTON, PARIS VI.
(Métro : Odéon або St. Michel)

ПОЧАТОК О 21 ГОД.

КОНЦЕРТ — БАЛЬ — ДОБІРНИЙ БУФЕТ — РОЗВАГИ — ДЖАЗ

Запрошуємо всіх з родинами і знайомими.

ЯК БОЛЬШЕВИКИ ГРАБУЮТЬ УКРАЇНУ

В московській та київській центральній пресі повинь телеграм з цілого ССРСР про виконання зобов'язань щодо задачі і перевиконання норм задачі державі хліба.

Всі вони написані майже ідентично. Змінені тільки назви місцевостей та цифри. Нижче містимо цікавіші. Ось повний текст одної такої телеграми :

«Москва, Кремль. Голові Ради Міністрів Союзу ССРСР товаришу Сталіну, Посифу Віссаріоновичу.

Доповідаємо Вам, дорогий Посиф Віссаріонович, що колгоспи і радгоспи Чернігівської області з честю перевиповнили взятє на себе зобов'язання щодо задачі державі понад план 250 тисяч пудів хліба.

За станом на 25 вересня 1948 р. здано державі понад план 535 тисяч пудів хліба.

Понадпланова задача хліба продовжується.

Секретар Чернігівського Обкому КП(б)У України — М. Рогінець
Голова Чернігівського Облвиконкому — С. Костюченко
Уповноважений Міністерства Заготівель по Чернігівській області — Т. Поплевкін
Начальник Обласного Управління Сільського Господарства — С. Клименко »

(«Правда», 27. 9. 48, ч. 271).

Станіславівська область, ніби переконана своє зобов'язання про надпланову задачу державі 300 тисяч пудів хліба і на день 20 вересня 1948 р. колгоспи і сільські господарства області здали державі понад план 445 тисяч пудів хліба.

(«Правда», 28.9.1948, ч. 272).

Колгоспи і радгоспи Запорізької області виконали своє зобов'язання про надпланову задачу державі 2.500 тисяч пудів хліба.

За станом на 26 вересня 1948 р. здано державі понад план 2.542 тисячі пудів хліба.

(«Правда», 29 вересня 1948 р., ч. 273)

Колгоспи і радгоспи Сумської області достроково 31 серпня 1948 р. виконали державний план хлібозаготівель. У цьому році здано державі більше ніж у 1947 р. пшениці і жита на 2.363 тисяч пудів, гречки на 369 тисяч пудів. План

задачі продовольчих культур — пшениці і жита — виконано на 119 відсотків.

(«Радянська Україна», 4 вересня 1948 р., ч. 210).

Колгоспи і радгоспи Житомирської області достроково, 31 серпня 1948 р. виконали державний план хлібозаготівель. Здано державі хліба більше на 1.081 тисяч пудів, ніж у довоєнному 1940 р. Державний план заготівель продовольчих культур — пшениці і жита — виконано на 112 відсотків. Здано пшениці і жита на 1.098 тисяч пудів більше ніж у 1947 р.

(«Радянська Україна», 4 вересня 1948 р., ч. 210).

Колгоспи і радгоспи Полтавської області достроково 3 вересня 1948 р. виконали державний план хлібозаготівель. Здано пшениці більше ніж у минулому році на 7.560 тисяч пудів, жита — на 13.070 тисяч пудів. Усього продовольчих культур — пшениці і жита — здано на 123 відс. до плану.

(«Радянська Україна», 7 вересня 1948 р., ч. 212).

Колгоспи і селянські господарства Дрогобицької області достроково 2 вересня 1948 р. виконали державний план хлібозаготівель. План хлібозаготівель продовольчих культур — пшениці і жита — виконано на 121 відс.

(«Радянська Україна», 7 вересня 1948 р., ч. 212).

Колгоспи і селянські господарства Тернопільської області достроково виконали державний план заготівель. Здано хліба державі на 667 тисяч пудів більше, ніж у 1947 р. Державний план заготівель продовольчих культур — пшениці і жита — виконано на 104,6 відс. Здано пшениці і жита на 1.015 тисяч пудів більше, ніж у 1947 р.

(«Радянська Україна», 5 вересня 1948 р., ч. 211).

За такою формою можна перерахувати всі 25 областей УРСР.

Дня 3 вересня 1948 р. минуло 175 днів, тобто п'ять місяців і 25 днів, коли колгоспники України поклялися «повністю і достроково виконати свої зобов'язання щодо здачі державі хліба, м'яса, молока та всіх інших сільськогосподарських продуктів».

І в цей день — 3 вересня — як виходило з телеграми Хрущова-Коротченка, «колгоспи, радгоспи і селянські господарства достроково, на місяць і 7 днів раніше, ніж у минулому році, виконали державний план хлібозаготівель».

Здано державі хліба на 115 мільйонів пудів більше, ніж у 1947 р. і на 33 мільйони пудів більше, ніж у довоєнному 1940 р.

Державний план заготівель пшениці виконано на 127 відс., жита на 132 відс.. Пшениці заготовлено в цьому році більше, ніж у минулому році, на 176 мільйонів пудів, жита на 40 мільйонів пудів.

Питома вага продовольчих культур у хлібоздачі 1948 р. значно зросла, порів-

нюючи з 1947 р. і довоєнними роками і становить 86 відс.

Колгоспи і радгоспи, селянські господарства України взяли на себе зобов'язання здати понад план не менше 31 мільйона 600 тисяч пудів хліба.

(«Радянська Україна», 5 вересня 1948 р., ч. 211).

У здачі державі хліба понад план Україна викликала — як це водиться за советським звичаєм — колгоспи і радгоспи Сибіру та Далекого Сходу (чи це має бути відгук до земляків-українців, які на тих теренах становлять поважну кількість?).

Наведені нами цитати і цифри говорять тільки про те, скільки хліба здано державі. Промовчується однак те — скільки мільйонів, тисяч чи сотень пудів залишено для населення.

А ці цифри — наявно виказали б експлуатаційну роботу советів в Україні!

П о в і д о м л е н н я

Маю за шану довести до відома Високошановних громадян та громадян, що зволили надіслати мені листи, майже зі всіх країн нашого розселення, з ріжного роду запитаннями та проханнями, що з огляду на велику переобтяженість, як громадськими, так і своїми професійними справами, я не в стані персонально відповісти всім на їх ласкаві листи, а так само не можу завжди уділити, переїзжаючим через Париж, побачення — за що прошу мене, вибачити.

Високошановних п. прохачів про позички, або грошові допомоги, як з моїх персональних, так і громадських фондів, прошу не турбуватись, бо наразі не розпоряджаю ні одними, ні другими, щоб задовольнити їх навіть цілком слушні подання.

Для того, щоб не залишити потребуючих без необхідної для них поради, редакція «Громада» буде друкувати в май-

бутньому ще більш докладні інформації та практичні вказівки для полагодження складних формальностей, як в справі в'їзду до Франції, так і в справі виїзду з Франції, як до Північної Америки і інших країн нашого поселення.

Так само повідомляю, цією дорогою, шановних прохачів, що контракти на працю, мешкання, полагодження ріжного роду справ, як купівля необхідних книжок, підручників, приладь, пересилку грошей і інших доручень, що я не в стані фізично ці справи поладити своєчасно, і тому прошу мене вибачити за спізнення, або не виконання їх прохань і раджу звертатись як до громадських так і до професійних укр. установ, що існують тут у нас, у Франції.

С. СОЗОНТІВ

Париж, дня 26. X. 48.

Хор «Пісня Рідного Краю»

ТОВАРИСТВО « ПІСНЯ РІДНОГО КРАЮ »

Ми, українці, маємо чудові пісні і видатних композиторів. Проте, пісня наша не досить пропагована на чужині, та багато є й українців, які самі не знають скільки чару є в ній.

Громадянство відчувало необхідність мати хор і складом і репертуаром суто українським. Постала ініціативна група, до якої ввійшли: пані Коваль, п. проф. Парамонів, інж. Ольховий, п. Гмиря, а згодом пані Горайнова, пп. Миколайчук, Очеретний і Могилівський. Перша співанка відбулася 17.XI 1945 р. в складі 17 співаків і співачок і цю спробу було ухвалено загальними зборами 6. IV. 1946 р. вважати датою заснування Товариства, привласнивши йому назву «Пісня Рідного Краю».

П. Миколайчук дав ласкаву згоду бути диригентом хору і веде Товариство до цього часу, як голова Т-ва і диригент. Користаючись повагою і любов'ю членів Т-ва, він зумів полегоджувати всі тертя та непорозуміння серед членів Т-ва і створив ансамбль, яким можна пишатися.

Метою Т-ва є: 1. Плекати українську народню пісню,

2. Втягати до Т-ва нашу молодь і знайомити її з красою пісні українського народу.

3. Гідно репрезентувати нашу пісню перед нашим українським громадянством і перед чужими.

4. Твердо зберігати цю мету (традицію) і мати в складі Т-ва тільки українців.

Майже жодне національне свято чи імпреза не пройшли без участі Т-ва «Пісня Рідного Краю». Подасмо в хронологічному порядку виступи хору Т-ва, починаючи з 17. II. 1945 р. по цей час.

Початком діяльності хору Т-ва була «Коляда» у п. інж. Созонтова 5. I. 1946 р., де хор проспівав кілька колядок. Щедрий дар п. Созонтова (10.000 фр.) підняв дух членів Т-ва і бажання працювати. Т-во прийняло п. Созонтова почесним членом до свого складу.

13. I. 1946 р. хор виступив на концерті У. С. С. О. Ф.

20. I. 1946 р. чоловічий хор узяв участь в академії з нагоди проголошення Самостійності і Соборності Української Держави 22 січня 1918 р.

27. I. 1946 р. Т-во дало концерт «Ко-

лядок та Щедрівок» в Українській Автокефальній Православній Церкві.

В кінці січня 1946 р. хор Т-ва нараховував у своєму складі 37 співаків.

16. II. 1946 р. хор узяв участь в концерті У. С. С. О. Ф. з нагоди першого конгресу «Об'єднання Українських Робітників у Франції».

В лютому місяці Управа Т-ва подала заяву до Об'єднання Укр. Роб. у Франції з проханням прийняти її як Секцію при Централі Об'єднання, з метою управління своє існування.

6. III. 1946 р. частина хору виїхала разом з нашим артистом співаком п. Др. Тисяком до м. Руану і дала концерт у передмісті його, а 7. 3. 1946 р. — концерт у самому Руані (цирк).

24. III. 1946 р., під час Христопоклонної Неділі, чоловічий хор співав Літургію в Греко-Католицькій Церкві. Увечері того ж дня відбулося «Свято Т. Шевченка», на якому хор під керівництвом п. Миколайчука виконав «Кантату» — Жалібий марш Лисенка у супроводі оркестри, яку підготував п. Білошицький.

За 4 місяці праці Т-во нараховує 44 членів.

26. 5. 1946 р. — участь в Академії в честь Головного Отамана Симона Петлюри і полк. Коновальця.

1. VI. 1946 р. — участь частини членів Т-ва у комедії «Тіні минулого флірту» під режисурою пана Чайки.

8. VI. 1946 р. частина членів Т-ва виступає в драмі «Хмара». Реж. п. Гусак.

15. VI. 1946 р. — концерт-баль Т-ва «Пісня Рідного Краю».

22. VI. 1946 р. — участь в концерт-балі, влаштованому б. «В'язнями концертборів у Німеччині».

30. VI. 1946 р. чоловічий ансамбль Т-ва співає на «Святі відновлення Державности у м. Львові».

7. VII. 1946 р. — сходина членів Т-ва.

25. VII. 1946 р. — посвячення Українського Дому на 13, rue Taïne і того ж вечора зустріч гостей з Америки на урочистому засіданні Військового Т-ва, де чоловічий хор співає військові, а мішаний — народні пісні.

5. X. 1946 р. — участь в концерт-балі на користь Української Православної Автокефальної Церкви.

29. XII. 1946 р. — концерт «Колядок та Щедрівок».

31. XII. 1946 р. — зустріч Нового Року, організована Військовим Т-вом.

6. I. 1947 р. — сильна Св. Вечеря. Хор Т-ва виконує кілька колядок та щедрівок.

2. II. 1947 р. — Академія. Доповідь Владики Єп. Мстислава.

9. III. 1947 р. — на Святі Т. Шевченка хор Т-ва виконує каптату «Умер поет» Лисенка.

23. III. 1947 р. — доповідь Владики Мстислава. Чоловічий склад хору приймає участь у концертному відділі

6. IV. 1947 р. — доповідь Владики Мстислава. Приймає участь чоловічий ансамбль.

25. V. 1947 р. — «Свято Героїв» на 61, rue Madame, а ввечері того ж дня «Академія в пам'ять Гол. Отамана Військ УНР Симона Петлюри».

21. VI. 1947 р. — комедія «Мартин Боруля» силами членів Т-ва. Реж. Топольський.

10. XI. 1947 р. — Загальні Збори Т-ва ухвалюють продовжувати працю далі, залишаючи стару Управу, і пропонують готуватися до традиційного концерту «Колядок та Щедрівок».

20. XII. 1947 р. хор Т-ва бере участь у концерті, влаштованому «Об'єднанням Укр. Роб. у Франції».

На 1 січня 1948 р. Товариство нараховує 46 діяльних членів.

18. I. 1948 р. — Традиційний концерт колядок і щедрівок.

31. I. 1948 р. Т-во бере участь у Святі Незалежності і Соборности, влаштованому Українською Громадською Опікою.

28. III. 1948 р. — участь окремих членів Т-ва в драмі «Ой, не ходи, Грицю Старицького». Реж. Гусак.

18. IV. 48 р. — Свято пам'яті Т. Шевченка, влаштована Т-вом. Виконано поему «Іван Гус», муз. Лисенка.

Щоб мати ловчу уяву про працю Т-ва, наведемо кількість пісень: у 1945 р. було їх 14, у 1946 р. — 54, у 1947 р. — 65.

Товариство показало свою життєздатність; співаки і співачки свідомо жертвували свій час, а подекуди і кошти для Т-ва.

Кожний співучасник гордиться своїм Т-вом, спільною працею доведеним до теперішнього ансамблю.

На закінчення наведемо замітку, розміщену в газеті «Українець у Франції» від 25 січня 1948 р. з приводу концерту «Колядок та Щедрівок», що відбувся 18 січня того ж року :

«П. Миколайчук та усі хористи вложили стільки енергії і праці, що їх треба подивляти та бути вляченим за любов до рідної пісні — за плекання її на чужині та за посвяту при підготовці концерту і ширення краси та чару нашої пісні серед української колонії на чужині».

Поминаючи кілька виступів хору навесні і влітку, хор «Пісня Рідного Краю», осінній сезон розпочав виступом на вечірці, що її влаштували був. воєки українці з французького війська в суботу 16 жовтня н. р.

Хорист

Знашого Життя

БЕЛЬГІЯ

ПЕРШИЙ КОНГРЕС УКРАЇНЦІВ У БЕЛЬГІЇ

В днях 31. X та 1. XI, ц. р. відбувався в Брюсселі Перший Конгрес Українців у Бельгії, що його підготовляла Головна Управа УДК в співпраці з іншими українськими громадськими організаціями. З приблизно 10-ти тисячної маси українців, що тепер в більшості, працюють вуглекопами в Бельгії, прибуло на Конгрес понад 1500 людей.

Конгрес розпочався відprawою Богослужень. В церкві Св. Йосипа правив ват. Ст. Божу Впр. о. Ван де Мале, Ген. Вікарій Екс. Кир Івана. В той самий час відправив від УАПЦ Богослужбу для православних в Українському Домі о. Бачинський. Після закінчення Богослужень dokonано акту посвячення нового Українського Дому в Брюсселі. Цей репрезентативний будинок є в центрі міста, де містяться різні дипломатичні представництва.

В 11-ій год. починають формуватися перед Українським Домом всі учасники Конгресу, щоб маніфестаційним походом дійти головними вулицями столиці до пам'ятника бельгійського Невідомого Вояка. Незабаром похід рушає. Своєю чисельністю та доброю організацією справляє він на недільну брюссельську публіку прекрасне враження.

На переді делегація українських вуглекопів, у шахтарських одягах, несе великий вінок. За ними три великі прапори : по середині український, а по боках бельгійський та бельгійського Конго. Далі почесна президія Конгресу Голова УЦК інж. А. Кішка, Впр. о. М. Ван де Мале, Ген.-Вікарій Екс. Кир Івана, о. Бачинський від УАПЦ та представник Українських Комбатантів. За ними йдуть українські священники, почесні гості й представники чужинецьких організацій. Потім слідує зі своїми прапорами українські шахтарі в робітничих одягах, комбатанти, делегація в національних строях, СУМ в одностроях, Пластуни, українські студенти з Лювену, жіноцтво — та безконечні ряди учасників Конгресу. Коло 12-ої години дійшов похід до могили Невідомого Вояка, де вже чекало багато бельгійських журналістів та фоторепортерів. Инж. А. Кішка складає вінок і всі присутні в шанують хвилиною мовчанки полеглих бельгійських героїв. Організовано вертається похід до Українського Дому, де до зібраних з балкону про-

мовив А. Кішка, голова УДК в Бельгії.

В обідню пору всі учасники мали нагоду оглянути гарну і зміло зложену виставку сучасної української преси на скитальщині та виставку українського народного мистецтва. Після обіда відбулося у великій залі «Ежидіюм» перше спільне віче для всіх учасників Конгресу. Насамперед відчитано цілий ряд привітів, між ними і від УНРади та вислухано усні привіти від різних організацій. Инж. А. Кішка, привітав почесних гостей та подякував всім присутнім за таку чисельну участь. Цей Конгрес має дві цілі, говорив голова УДК : як найкраще зафіксувати українське ім'я серед бельгійського населення та обговорити й вирішити проблеми українського життя в Бельгії на будуче. Зокрема він подякував укр. студентів з Лювену за допомогу в підготовці Конгресу. Далі присутні вислухали дві доповіді : Мгр. Дзьоби та п. Дуран-а про синдикати й О. Когала про виховання молоді. На залі в той час успішно проведено збірку на УНРаду. На пропозицію Президії Конгрес висилає привітальні телеграми до Св. Отця Папи Пія XII, до Регента Бельгії Принца Карла, до Примата Бельгії Кардинала Ван Руї і до бельгійського прем'єр міністра Спака.

О год. 17-ій відбувається в тій-же залі Концерт українських робітників у Бельгії, присвячений 30-ій річниці Листопадового Зриву та 4-ій річниці смерті Великого Митрополита Кир Андрея. На концерті бере участь також чисельна бельгійська публіка. Святочну промову по французьки виголошує А. Кішка, в якій згадує значення обидвох історичних подій, з'ясовує політичне обличчя сучасної української еміграції та конфронтує українську політичну дійсність зі західним світом. Опісля промовляє по українськи М. Логуш. Концерт, у програму якого входять хоріві співи, деклямації та живий образ, виконують українські робітники з різних частин Бельгії. На цьому концерті, що дав черговий доказ культуроловності нашого робітництва, закінчився перший день Конгресу, що мав репрезентативний характер.

Другий день почався знову Богослуженнями, а вже о год. 10-ій починається перше пленарне засідання мандатованих делегатів, що репрезентують українську еміграцію в Бельгії. Засіданням проводить А. Кішка, а в президії займають місця представники всіх, діючих у Бельгії українських організацій. Насамперед уділено слово Владиці УАПЦ — Архископові Михайлові, який висловив цілий ряд глибоких думок, що відносилися до праць самого Конгресу та побуту українських скитальців у Бельгії.

По закінченні пленарного засідання делегати працюють по різних комісіях, що займаються розв'язкою різних важливих питань українського еміграційного життя в Бельгії. Комісії випрацюють резолюції, що їх опісля заслуховує та затверджує пленарне засідання. Прийнято резолюції таких комісій: виховно-обичайової та молоді, еміграційної, соціальної та економічної, жіночої, рідношкільної, організаційної та статутарної.

Одну з найважливіших постанов винесла статутарна комісія, що вирішила покликати до життя Головну Раду УДК, що складатиметься з представників обидвох Церков і всіх у Бельгії діючих українських організацій та буде найвищим сконсолідованим центром українського життя в Бельгії. Перед кінцем Конгресу вирішено вислати привіти до: Пресвященного Владики Кир Івана, Апостольського Візитатора для українців католиків в Західній Європі, Владики УАПЦ Митрополита Полікарпа, УНРади та героїчної УПАрмії. Конгрес закінчено національним гимном.

Можно об'єктивно ствердити, що Перший Конгрес Українців у Бельгії пройшов з великим успіхом, вирішив цілий ряд важних питань українського життя в Бельгії та гідно прославив українське ім'я між бельгійцями. Урядова бельгійська пресова агенція «Бельга» видала про Конгрес спеціальний комунікат, бельгійське радіо оповіщало про перебіг Конгресу два рази по-французьки та по-флямандськи, цікаві і довгі репортажі зі знімками про Конгрес подало на чолівих місяцях більше 20-ти бельгійських столичних газет, в тому числі всі найбільші щоденники, які зокрема підчеркували значення цього Конгресу, широко коментуючи важніші місця з промови А. Кішки на Академії. З Конгресом вступила українська еміграція в Бельгії до нового етапу творчої, сконсолідованої праці для добра цілої української справи, служачи дороговказом праці для українців в інших країнах.

(Лювен — П. Б.)

АНГЛІЯ

ПОМІТНЕ ЗАЦІКАВЛЕННЯ УКРАЇНСЬКОЮ СПРАВОЮ СЕРЕД АНГЛІЙЦІВ

До Союзу Українців у В. Британії звернулося чимало англійців з проханням дати їм відповідну літературу про Україну, українську визвольну справу, якою почали цікавитися більше, ніж досі. В міру можливостей і обставин, Союз старався забезпечити їх потрібним інформативним і пропагандивним матерія-

лом про Україну, хоч його запас друкованих публікацій в цьому відношенні дуже скромний і далеко невисотачальний.

Та живе слово успішніше від друкованого. На запрошення поважних англійських установ, з доповідями про Україну виступили в останньому часі голова СУБ-у п. Б. Панчук і діловий директор п. Ю. Сальський.

Перший з них був запрошений на день 26. X на прелегента до Академії Політичних Наук при Лондонському університеті, де перед численною аудиторією професорів, студентів і запрошених гостей виголосив доповідь на тему «Росія й українська справа», а після неї давав відповідні на запити присутніх.

З доповіддю п. н. «За що змагаються українці» виступив 27. X перед членами найповажнішого британського Клубу «Ротарі Кляб» п. Ю. Сальський. Доповідач зупинився на найосновніших моментах української визвольної боротьби впродовж нашої історії, висвітлив часи визвольних змагань і звернув увагу на продовжування визвольного чину Українською Повстачою Армією на Рідних Землях. Від підкреслив, що теперішня т. зв. совєтська Україна — це пародія держави, а її представник до ООН, Мануїльський, — це рупор Москви.

Обидві доповіді викликали загальне зацікавлення, і треба подбати про те, щоб інформація про нашу справу набрала зорганізованого і тривкого характеру.

НІМЕЧЧИНА

НА ПОРОЗІ НОВОГО АКАДЕМІЧНОГО РОКУ УТГІ

Минулий 1947-48 акад. рік становив третій рік праці УТГІ в Регенсбурзі і передостанній рік студій для наших студентів першого прийому. Цей рік був часом найбільшого організаційного розвитку нашої політехніки. До основних факультетів: Агрономічно-Лісового, Інженерного й Економічного долучилися й розвинулися два нових (у Мюнхені — Ветеринарний, що постав спочатку, як відділ Агрономічно-Лісового, та фармацевтичний — спочатку відділ Інженерного факультету). Число семестрів становило з кінцем року 25, чинних членів лекторського персоналу було 128 осіб, а кількість студентів в кінці зимового семестру доходила до 677, на кінець другого півріччя зменшившись до 569.

Скрізь, де тільки було можливо, організовувалися власні навчальні заклади. Це стосується як регенсбурзьких, так і мюнхенських факультетів. Дослідно-показне поле з лісовою школкою і хемічна лабораторія в Регенсбурзі, велика хемічна лабораторія та лабораторія з

фізіологічної хемії й фізіології, просектор та інші установи в Мюнхені були власними навчальними установами. А німецькі молочарні, тартаки, сільськогосподарські фільварки, тракторно-ремонтні майстерні, м'ясні різні й утилізаційний завод, державні й приватні лісові об'єкти — служили так само студентам УТГІ, як навчальні заклади, що були місцем для фахових вправ та знайомили з технікою й організацією господарства.

Наукова праця УТГІ розвивалася в Науковім Секторі і в минулім році виявилось 14 науковими доповідями та друком «Наукових Записок» (15 арк.), де вміщено 10 оригінальних розвідок. Виготовлення високошкільних підручників, складення інформаційних розвідок з науки, техніки й економіки для окремого розділу «Енциклопедії Українознавства» (ІТШ, Агрикультура, Лісівництво й Техніка), деякі монографії й інше публікації в німецькій мові — усе це свідчення наукової ініціативи й праці лекторського персоналу УТГІ.

Фахову й науково-дослідну працю провадять в інших краях (Нового й Старого Світу) ті члени УТГІ, що з персональних причин мусіли залишити Німеччину.

Сектор Позаочного Навчання продовжував розвивати свою працю в декількох напрямках : 1) виготовлення рукописів (12 праць), 2) розмноження підручників (12 курсів на 109 аркушів), 3) розповсюдження їх розійшлося в 3532 екз., 4) провадження позаочного навчання (1920 студійних вправ) і 5) створення закордонних представництв в Англії, Бельгії й Канаді.

По Сектору середніх шкіл та курсів у відчитім році було по різних таборах у Баварії 61 учбовий заклад з 2313 учнями та 363 учителями.

26 і 27 вересня ц. р. відбулися звичайні річні збори Проф. Ради УТГІ, на яких вибрано нові адміністративні органи.

Новий 1948-49 акад. рік УТГІ почав 1 вересня ц. р. на всіх факультетах на 24 семестрах з чинною участю 112 осіб лекторського персоналу. Вписи студентів ще не закінчено.

З'їзд Центрального Союзу Українського Студентства у Мюнхені

У різних високих школах Західної Європи сьогодні є около 2.500 українських студентів. З цього числа найбільше їх у Німеччині, бо к. 60 відс., в Австрії 20 відс., а далі — в Бельгії, Іспанії, Голландії, Франції й Швейцарії.

В днях 9 і 10 жовтня ц. р. у Мюнхені відбувся з'їзд ЦЕСУС'а, що є центральним союзом усіх українських студент-

ських громад в Західній Європі, який вистав 25 років тому у Відні і завжди користувався великим загальним інтересом серед громадянства. З'їзд ЦЕСУС'а — це 14-ий з черги звичайний з'їзд. Цьогорічний з'їзд відбувся в атмосфері громадського замирення, яке на студентському відтинку встановлено влітку минулого року на фрайманському з'їзді в Мюнхені. Оті «фрайманські тези» про внутрішній мир визначали теж цілорічну працю управи ЦЕСУС'у, яка на цьому з'їзді могла звітувати про низку конкретних здобутків у дальшій упорядкуванні і розбудові студентського життя. Подібно про налагодження зв'язків з міжнародними студентськими організаціями і національними тих країн, де існують студентські громади. Поважні здобутки мав ЦЕСУС у ділянці матеріального забезпечення студентів. У звіттовому році ЦЕСУС започаткував видавання «Студентського Вісника», який своїм рівнем та новим підходом до проблем студентства і загально-національного життя вибився на перше місце серед студентських періодиків. Управа ЦЕСУС'а зуміла згуртувати довкола себе людей, що вже покінчили університетські студії, і серед них знайшла відданих помічників у своїй праці.

Про завдання студентства і студентські проблеми загалом забрав голос цілий ряд промовців. Із промов, як і з ходу всіх дискусій, склалося враження, що після фрайманських постанов серед студентства перемагає дух громадського замирення. Заговорила совість молодих душ, яка боїться розбрату і громадянської війни. В душі фрайманських постанов обрано також нову управу з др. Залуцьким на чолі і з заступництвом на діловому принципі представників всіх ідеологічних напрямків, що діють серед студентства.

ДАНІЯ

ЛІКВІДАЦІЯ УКРАЇНСЬКОЇ КОЛОНІЇ В ДАНІЇ

До часу створення Українського Допомогового Комітету в Данії, який — при визначній допомозі інших українських інституцій поза Данією — розпочав боротьбу проти примусового вивозу українців, багато українських скитальців у рр. 1945-46 було заарештовано, а потім і передано більшовикам. Українська Колонія в Данії, тобто ті, що врятувалися від примусової репатріації, були змушені в найкоротшому часі знайти можливість виїзду за межі цієї держави. 21. X. 1948 р. з пристані Антверпен відплила до Аргентини остання українська група з Данії. Й. Гвоздецький, голова УДК в Данії, заповідає, що з днем 30. X ц. р. припинить свою діяльність також і очолювана ним установа.

В журналі «East Europe» уміщено вістку про створення Української Національної Ради. Цей журнал займається проблемами Східної Європи.

МЕМОРАНДУМ УКР ДО УРЯДУ США

«Розчленовання советської імперії та встановлення цілого ряду незалежних держав — України, Білорусі, Балтійських держав та народів Кавказу : Грузії, Вірменії, Азербайджану та інших — є єдиною можливістю і справедливим шляхом для увільнення всіх свободлюбних народів світу від советської загрози. Тільки така розв'язка проблеми Східної Європи може заповнити і запевнити рішальні для нашої цивілізації мир і безпеку» — сказало в повому Меморіалі Українського Конгресового Комітету, що його зложив в департаменті у Вашингтоні в дні 29 вересня 6. р. голова цього Комітету, Степан Шумейко. Меморіал з офіційною назвою : «Меморандум про реорганізацію Східної Європи з метою виключення російської агресії», старанно приготований та має 11 розділів : 1. Причина теперішньої непевності; 2. Помилки минулого; 3. Важливість України; 4. Перевірка нашої політики у відношенні до Росії; 5. Російські завоювання в минулому; 6. Розчленування Російської імперії; 7. Теперішні пропозиції; 8. Альтернативні пропозиції; 9. Мотиви для відділення України від Росії; 10. Українська державність, як стабілізаційний фактор та 11. Висновки. В поодиноких розділах коротко і річево з'ясовано теперішні проблеми міжнародної політики у зв'язку з советською загрозою та на їх базі пороблено переконливі наведені вгорі висновки. «Подаючи цей меморіал, підписані вважають це своїм патріотичним обов'язком у відношенні до Злучених Держав та моральним обов'язком у відношенні до людства. Вніці, вони вважають, що «інформуючи наш уряд (*) правдиво про відносини в Східній Європі», вони допомагають теж своїм рідним в країні своїх предків, що тепер перебуває під брутальною і нелюдською тоталітарною диктатурою Советської Росії» — закінчується підписаний С. Шумейком меморіал УКР Комітету. Меморіал передано на руки керівника департаменту справ в державному департаменті, Лівеліна Тамсона, з яким опісля відбуто довшу розмову на зачеплені в Меморіалі теми.

(*) Підписані вживають слова «наш уряд», бо автори є американські громадяне українського походження і тому, цілком зрозуміло, вони мають право називати Уряд США — своїм урядом. Р е д .

СВЯТО 1-ГО ЛИСТОПАДА

В неділю 31 жовтня в Українській Православній Церкві, по Службі Божій, відбулася урочиста панахида за спокій душ усіх героїв, що віддали життя своє в боротьбі за волю України. О. протопресвітер Володимир Вишнівський виголосив з нагоди свята чуде слово, закликаючи всіх вірних молитвою до Всевишнього вшанувати пам'ять наших героїв, поляглих за державність України.

— Того ж дня, по обіді, у чепурній залі на rue Madame Спілка комбатантів-добровольців ім. Григора Оранка влаштувала свято 1-го листопада і 300-ліття повстання проти Польщі гетьмана Богдана Хмельницького. Сцена і зала були гарно удекоровані портретами наших вождів, прапорами і квітами. Велику і змістовну доповідь виголосив п. Цвікула. В програмі артистичній були декламації та співи чоловічого хору під орудою молодого диригента п. Мар'яна Кузана. Присутні нагородили всіх виконавців заслуженими оплесками. Свято пройшло в атмосфері великого піднесення.

— А увечері того самого дня, в залі на бульварі Сен-Жермен, відбулося також свято 1-го листопада, яке влаштувала філія ОУРФ в Парижі. Перед тим, о 7-ій годині вечора, у греко-католицькій Церкві відбулася панахида за спокій душ поляглих у визвольних змаганнях України, а о 8-ій год. в згаданій залі розпочалося саме свято. З рефератами виступили п. І. Ходан та ред. Д. Штикало. Тут були так само декламації та співи мішаного зору під керуванням о. Володимира Жолкевича. Прикрасила артистичний програм участь нашої молоді співачки панни Люби Кобрин, що виконала кілька річей з надзвичайним успіхом. Виступ її доводить, що перед п. Любою Кобриною, яка вже здобула собі належне місце серед чужинецького мистецького світу, стелиться широка дорога в майбутнє. Щастий Боже!

— В понеділок, 1-го листопада, о 3-ій год. по обіді, на могилі Головного Отамана Симона Петлюри відбулася велика урочистість, присвячена пам'яті всіх, що своє життя й душу віддали на вівтар Батьківщини. Могила національного українського героя — Симона Петлюри — в цей день стала символом всеукраїнської прощі і всеукраїнської шаноби до нашого героїчного минулого. В цей день ця могила потопала у квітах і національних стрічках. Виділявся великий вінок від Виконного Органу Української Національної Ради. Коротке слово виголосив о. протопресвітер В. Вишнівський, а після цього промовляв п. інж. С. Созонтів, яко представник

ГРЕНОБЛЬ

На запрошення місцевих громадян-українців, 7 листопада ц. р., відвідав наше місто новопризначений Владикою Полікарпом, Головою УАІЦ на еміграції, о. Архипресвітер Олександр Новицький — душпастир українського православного робітництва у Франції. Службу Божу було відправлено в місцевій грецькій Церкві при участі української колонії м. Гренобля й околиць.

Велике спасибі п. Черновецькому, який приклав багато старань для організації в нашому місті українського православного Богослуження. По Службі Божій усі присутні на богослуженні разом з о. Архипресвітером відвідали місцеве кладовище і над могилою пор. Армії УНР б. л. п. Леоніда Кушніра було відправлено панахиду. Після панахиди п. Токайло, уповноважений Військового Товариства, виголосив коротке, чуле слово над могилою товариша по зброї і висловив віру в те, що в скорому часі тіло його буде перенесено до звільненого від зухвалих чужинців Рідного Краю. Пізніше в помешканні п. Токайла відбулося скромне прийняття усієї невеличкої колонії м. Гренобля, на якому було вирішено піддержати добрий намір православних українців у Ліоні в справі створення там постійної парафії УАІЦ, — вписавшись в члени парафії.

УКРАЇНЕЦЬ з Гренобля

З ЕЛЬЗАС І ЛЬОТАРІНГІ

5 жовтня ц. р. відбулися у Вільрю річні загальні збори Парафії УАІЦ в м. Оден-ле-Тінш і Вільрю. Присутніх на зборах було 21 чол. По обговоренні всіх питань, зв'язаних з працею попередньої Парафіяльної Ради, присутні уділили членам уступаючої Ради абсолютрія. На наступний рік обрано більшістю голосів Парафіяльну Раду в попередньому складі і мимо відмови від головування в Раді, п. Житній під впливом наполегливої просьби більшости, згодився залишитись на своєму становищі. Треба сподіватися, що наш голова Ради, п. Житній, і його співробітники п. Калініченко — скарбник і п. Глуханюк — секретар, які так добре спричинилися своєю працею для добра нашої Церкви, як свідомі громадяне і вірні сини нашої многострадальної Батьківщини, і надалі працюватимуть для нашого загальногромадського добра.

— Заходами Української Православної Парафії м. м. Одена та Вільрю на

одеському цвинтарі впорядковані могили померлих українців та посаджені квіти.

1 листопада уповноважений Філії Військового Товариства п. А. Житній та голова Корпорації Лицарів Залізного Хреста п. пор. В. Калініченко поклали квіти на могилу генерала Башинського.

ПАРАФІЯНИН

ВІД УКРАЇНСЬКОЇ ГРОМАДСЬКОЇ ОПІКИ У ФРАНЦІЇ

Гроші для Української Громадської Опіки просимо надсилати на її поштовеkonto No 651782, Париж. Для цього треба користуватися з червоненьких бланків переказів (mandat-carte de versement). Переказування грошей способом поштового konta є дешевшим за звичайне переказування.

ЧИТАЙТЕ ВЕСЕЛУ КНИЖКУ

« IX БУЛО ТРЬОХ »

Ст. Евина

Ціна 180 фр.

Книгарня «ГРОМАДА»

В ЄДНОСТІ СИЛА !

Дбайте, щоб Товариство Установи, яких Ви є членом, де тісніше співпрацювалі з Централею: Українською Громадською в Парижі

«УКРАЇНСЬКА ГРОМАДСЬКА
ОПІКА У ФРАНЦІЇ»

L'ENTREPRISE UKRAINIENNE
EN FRANCE

10, rue Taine, Paris XII

Сила й слабкість ССРСР

СССР має колосальну територію, що складає 1/6 земної поверхні й що може бути цілком самовистачальною економічно, але натуральні багатства цієї території ще майже не розроблені, і «годоюча» площа є меншою за ту, яку мають Сполучені Штати Північної Америки. Через те ця держава є сиріцевою і хліборобськи бідною і періодично підлеглою голодові на довгий час.

Індустріально ССРСР ледве-ледве доганяє цифри продукції, які Сполучені Штати мали 50 років тому, при чому як обладнання, так і технічний людський кадр є маловартісні і гетероклітні, що вимагає ще довгої школи.

Крім того, що Росія завжди була жакливо відсталою країною індустріально, в час останньої війни вона ще більше відстала, бо втратила до 50 відс. продукції сталі, 45 відс. продукції електричної енергії, 55 відс. продукції вугілля, 1,4 рогатої худоби, мільйони будівель, до 60 відс. вагонів і паротягів. Перед війною економічний потенціал Росії дорівнював 42 відс. американського, по війні впав до 25 відс. Зокрема різною є різниця в продукції нафти, яка відіграв тепер таку велику роль в світовому господарстві. Совети планують здобути в 1951 році 60 мільйонів тонн, себто те, що Америка здобувала 30 років тому. Щоб бути точними, скажемо, що Сполучені Штати в цьому році певно доведуть виріб нафти до 300 мільйонів тонн. Та сама картина є і в інших галузях продукції. Але чи не найслабшим місцем ССРСР є комунікації і транспорт. На цілу свою територію Росія має лише 92.000 кілометрів залізниць, в той час як Америка має 365.000 кілометрів. Советські

шляхи і дороги відомі, як непроїзні і непрохідні; пересічна живучість російського автомобіля є 13 тисяч кілометрів.

СССР після останньої війни ніби збільшила свою територію і можливості продукції за рахунок сателітів, але разом з тим вона збільшила цим армію пригноблених народів, що дадуться в знаки під час війни.

Росія має не менший імперіалістичний гін, ніж Гітлер... Ми знаємо чим кінчився блискавичний наступ Гітлера... Проте Гітлер був значно сильніший за свого союзника. Советські агітатори страхають західно-європейського буржуа атомною бомбою... Можливо, що Совети вже знають як її робити; але цього мало. Для того, щоб її дійсно робити треба цілого такого комплексу, як американський.

Отже сила ССРСР полягає лише в географічному положенні, в розмірах, в чисельності населення, до певної міри в удосконаленості розкладницької пропаганди слабих народів, в безпринципності політики. Очевидно такої сили є досить для оборони, але не досить для наступальної війни. Протягом цілого 19-го століття і половини 20-го Росія довела, що вона була здатна вести наступальну війну лише проти Абдул Гаміда. Але що торкається захисної війни, то вона змогла вигнати Наполеона і Гітлера. Большевизькі стратеги і політики це все добре знають і через те найбільшу надію покладають не на гармати, атомні бомби й літаки, а на розкладницьку соціально-пропаганду, на дезорганізацію економічну противника і на його деморалізацію взагалі.

І. ЗАТАШАНСЬКИЙ

ВІД БІБЛІОТЕКИ ІМ. С. ПЕТЛЮРИ В ПАРИЖІ

По одержанні всіх підписних листів, Рада Бібліотеки надрукує повне справоздання.

ОСІБ і УСТАНОВИ, котрим було розіслано в травні місяці підписні листи просять вернути їх до Бібліотеки, хоч би на них і нічого не зібрано.

ОСІБ і УСТАНОВИ, що випозичили з Бібліотеки книги в міс. вересні і раніш, просять вернути їх якнайскорше.

Головна маса читальників — це робітники.

Бібліотека відкрита : ч е т в е р — год. 19. С у б о т а — год. 15-18.

*Адреса : 24, rue de la Glacière, Paris 13e
Metro : Gobelins або Glacière.*

БІБЛІОТЕКАР

Читайте «Українські Вісті» — українську газету з Німеччини, яка виходить два рази на тиждень.

Передплата на 3 місяці .. 240 фр.
на 6 місяців .. 480 фр.
на 1 рік 960 фр.

Замовлення надсилати на адресу «Громади».

Гроші надсилати на поштове кснто «Громади» (Paris 565800) з чітким зазначенням «на Українські Вісті».

*Просьте допомогти одягом і білизною недавно звільненому в полону на адресу :
M. Mychalczyzyn Miron, Colonie, Fosse 8, Lens, Nord.*

На допомогу Українському Студентству

«Комісія Допомоги Українському Студентству» в Німеччині надіслала до редакції «Громади» комунікат; подаємо витяги з цього комунікату.

Грошова реформа поважно захитала матеріальне становище українського високошкільного студентства, що опинилося майже в цілості без засобів до життя і змоги продовжувати або кінчати свої студії, і с тепер здане цілком на поміч свого громадянства.

Цією справою займалися докладно останні Пленарні Засідання «Комісії Допомоги Українському Студентству» («КоДНС»), що відбулися в днях 30 червня і 4 серпня ц. р. На засіданнях стверджено, що грошова реформа поставила під загрозу працю «КоДНС-у», що дотепер ніс головний тягар допомоги українському студентству й признав між іншим у минулому році 569, а за 9 місяців цього академічного року вже понад 500 місячних стипендій на загальну суму 439.636,93 марок.

«КоДНС», щоправда, в останньому часі зустрів поважну допомогу з боку ЗМАДК, що за посередництвом «КоДНС»у приділив 450 українським студентам 229 кер-пакетів, о чим це не вичерпує широкого запотребування «Комісії Допомоги Українському Студентству», яка своєю працею охоплює всю нашу еміграцію та між іншим дбає теж про приміщення українських студентів на закордонних високих школах. «Комісія Допомоги Українському Студентству» не думає спинити своєї праці, а навпаки хоче докласти всіх зусиль, щоб повести далі допомогову справу для українського студентства.

Обидва Пленарні Засідання по вислуханні реферату Голови «КоДНС»у схвалили одногласно звернутися до українського громадянства з щирим

проханням не відмовити їй падалі в дотеперішній допомозі, хоч і в пристосуванні до нових обставин, і складати як досі пожертви на збіркові листи, вплачувати відповідні суми на самооподаткування і підтримати посилену збіркову акцію на «КоДНС» і «Український Науковий Фонд», що традиційно відбувається в вересні і жовтні кожного року. Збори «КоДНС»-у вирішили далі просити наші підприємства не забувати про стипендійний фонд «КоДНС»у і звернути увагу на konieczність продовжування дотеперішньої успішної акції створення фондаций та патронатів.

Зокрема Збори уповноважили Президію поробити всі потрібні заходи перед Центральними Європейськими і Заморськими Допомоговими Комітетами, щоб вони прийшли з належною допомогою «КоДНС»ові для того, щоб принаймні допомогти соткам кращих студентів закінчити свої студії, а початківцям через закордонні стипендії дати змогу вчитися за кордоном.

Бюрові д-ра Романа Смука висловлено у зв'язку з тим сердечну подяку за дотеперішню поміч, а Відділові Суспільної Опіки ЦШВЕ за активну підтримку допомогової акції.

З великою вдячністю Збори прийняли до відома сердечне відношення Преосвященного Кир Івана Бучва до справ українського студентства та праці «КоДНС»у і схвалили одногласно скласти йому щирю подяку за поміч уділену в формі закордонних стипендій.

Вкінці Збори вирішили пригадати колишнім стипендіятам «КоДНС»у постанову Загальних Зборів з грудня минулого року і зажадати від усіх, що мають змогу, вплачувати свої давніші зобов'язання.

Наших передплатників у ВЕЛИКІЙ БРИТАНІЇ просимо висилати гроші на адресу : Association of Ukrainians in Great Britain, Ltd. 49 Linden Gardens, Notting Hill Gate, London, W. 2, England, з зазначенням : «ЗА ГРОМАДУ».

**Передплата : квартално 6 ш.
піврічно 11 ш.
на рік 1 ф.
Одне число 1 ш.**

Наших передплатників у НІМЕЧ-ЧИНІ просимо гроші висилати на адресу : Bankkonto Nr. 01714 Bayerische Hypotheken- und Wechselbank, Filiale Neu-Ulm. з зазначенням «ЗА ГРОМАДУ».

**Передплата : квартално . 2.40 м.
піврічно 4.80 м.
на рік 9.00 м.
Одне число 0.40 м.**

РОЗШУКИ

ГРИГОРЧАК Марію і її дочку ГРИГОРЧАК Юстину (жінку ЛІСВАНДОВСЬКОГО) — MOSIUK Zacharij, Annsmit Hostel, Ladybank, Tife, Scotland, Grande Bretagne.

ГЛИВ'ЯКА Михайла RADYK Mychajlo, Boughton Park, YMCA Hostel, Northampton, England.

ОЛІПНИКА Олександру, ЛОБУР Марію, СТРЕЛЬЧУК Марію, КОЦІХ Анну, БІЛОНОЖКУ В. (Тарнопільщина) — JANISZEWSKI Michal, Huthwaite Camp, Common RO. Nr Mansfield, England.

БОРИСА Дмитра — БОРИС Ілько; ЗАЛІПСЬКИХ Івана і Антона — БОРИС Анна; писати на адресу: BORYS Іво, (20b) Goettingen, Luetsch Kaserne, Block C, Zim. 18, Allemagne, Zone Brit.

КІШЧУКА Івана — FEDORCHUK Hryhori, Kinnel Camp, Frioehheim, Angus, Scotland, Grande Bretagne.

ДРОБЕНЬКО Матвія, Івана і Давида — MOROZ (DROBENKO) Marie, chez Mr Turaih, Malguigny par Guise (Aisne).

ЧІКАЛО Анну — PUCHTA Theodor, Sivry-Gourtry (S. et M.) France.

Сотника АНТІПОВА — KOSTEZKYJ W., Heidenau-Tostedt, Kreis Harburg, D. P. Camp Baracke 102/12, Allemagne.

КОТОВСЬКУ Анну (з дому ІВАНІЦЬКА) — BARAN Stefan, Unterleningen (Teck), Muehlstr. 9, ueber Plochingen, US Zone, Allemagne.

ШЕВЧУКА Василя — SZYMKIW Petro, chez Mr Leclereq Henri, Aibes par Conslere, (Nord), France.

МУХУ Володимира — KOSZCZUK Eugene, Ottmarsheim, Bar. 28, Chambre I, E. D. F. H. Rhin, L'Alsace France.

Інж. СКОРЮКА Василя — Dr BRYZHUN Konstantin, Regensburg, Ganghofersiedlung, Paul-Heuse Str. 2, Bavaria, US Zone, Allemagne.

КІТЧЕНКА Корнія з Харківщини — рідний брат KYTSCHENKO Petro, Regensburg, Ganghofersiedlung, Raj 8, Zim. 238, Allemagne.

ЛЕПЕХІНА Петра — Priest Prof. DANYLEWSKYJ Konstantin, Regensburg, Ganghofersiedlung, Lager D. P., Bl. 4, 88, Allemagne.

о. ШПОРТАКА Пилипа з Пиника — Erspriester Paul FALKO, (13a) Dinkelsbuehe, Turmgasse 3, Allemagne, US Zone. Брата ЛУКОВИЧА Івана — LUKOWYCYZ Wladyslaw, Camp Mittenwald, Pionier Kaserne, Block 1, No. 3, Allemagne.

Дітей свої сестри Анни МЕДВІДЬ: Розалію, Посипа, Михайла — KOTLIAR Marie, Buges, Corquilleroy (Loiret) France.

ОМЕЛЬЧЕНКА Евграфія Гавриловича — DEREWJANKO Kalistrat, Wotzdorf 72 Post Hauzenberg (13b) b. Passau, Bayern, Allemagne, US Zone.

ОВСІГНКА Сергія — СЕМКА F., Augsburg VIII, (13b) Stadtbergerstr. 32. Bayern, Allemagne, US Zone.

ГРИЦІВА Івася — HRYCIW Anna, Koblenz Norchheim, Gniazno Kaserne, Allemagne, Zone franç.

ПІЛЬНОВА, ТОНАРЧУКА, КІТНОВСЬКОГО та інших з Біловіжжі — MALKIEWICZ Mykola, Lag. Ganacker, Post Haidelfing, b/Wallersdorf, Kr. Landau Isar, (13b) Allemagne, US Zone. СВІЖЕНКА Анастасія та КОЦІРАТЮКА Савву — ТОПОЛІУК Lew, Regensburg, Ganghofersiedlung, Belke Strasse 3, Zim. 67.

Стрия ЛЕМУ Федя — LEMA Iwan, chez Ulysse Pelissier, Quartier St. Martin, Montfouet (Vaucluse).

ЛИСЕНКА Василя, ШАМІЛЬ Ніну і ГОЛУБОК Олю (з Катеринославщини) — STOUPAK Nicolas, Merensles-Vals (Ariege).

СІЛАСВА Александра — TSAPKO Iwan, Muenchen, Dachauerstr., 146-0, Allemagne.

ГЕРУ Івана — ZAJAC Mychailo, K. C. A. E. C. St. Mary's Hostel, New-Romney, Ashford, Kent, England.

ГРАБОВСЬКОГО Олександра — HRABOWSKYJ S., Hostel Storwood, Melbourne, Yorks, England.

НАХОЛЧІШИНА Михайла — НАХОЛЧІШИНА Анна; писати на адресу: JAWORSKIJ Iwan, Goslar (am) Harz, D. P. Camp 5, Petersberg Lager I, Germany, Brti. Zone.

СТАДНИК Тетяну і Юлію — STEZKIW Tatiana, (16) Korbach Waldeck, D. P. Camp, Block 4, Germany.

ТУРЖАНСЬКОГО Антонія — TURZANSKYJ Mykola, E. V. №. Hostel. Bontnewyld, Caernarvon, England.

ТАНЧАК Катерину — DUBANOW YCZ Iwan, 86 E. V. №. Hostel, Lockerbie (Dumfrieshire), Scotland, Great Britain.

ПОДЯКА

Управа Жіночого Комітету при Українській Православній Церкві в Парижі складає щирю подяку всім тим, що під час Богослуження в Ліоні зложили на дитячу оселю в Руасі-ан-Брі 2,100 франків.

3. 11. 48 р.